

TEMA

Bemanding i Forsvaret

HR: I dette tema kan du læse om arbejdet med en konstabeluddannelse, der giver merit uden for hegnet, om status på den generelle bemanding og om, hvordan Forsvaret vil tiltrække Generation Z og gamer-segmentet. ■

Side 4-8

Hjemmeværnet fylder 70 år

JUBILÆUM: Efter befrielsen i 1945 mødtes 250 af modstandsbevægelsens ledere og blev enige om at oprette et værn til forsvar af Danmarks selvstændighed. I 1949 blev Hjemmeværnet stiftet. ■

Side 10-11

Den nye pistol kommer på museum

KRIGSMUSEET: Et eksemplar af Forsvarets nye pistol, Sig Sauer 320 X-Carry, er blevet afleveret til Krigsmuseet. Sådan er det med meget materiel, der overleveres til museet for at blive en del af historieskrivningen. ■

Side 20

Se Forsvarets SoMe-ambassadører

#VÆRDATKÆMPEFOR: 13 medarbejdere har meldt sig på banen og er blevet Forsvarets ambassadører på de sociale medier. De kommer til at give omverdenen et indblik i deres hverdag i Forsvaret. ■

Side 22-23

FORSVARSAVISEN 02

FORSVARET / FORDI NOGET ER VÆRD AT KÆMPE FOR

ÅRGANG 8 · APRIL · 2019

BODYGUARD FOR "CHARLES DE GAULLE"

Fregatten "Niels Juel" skal forsvare det franske hangarskib. Det er en unik mulighed for at træne samarbejde med nære allierede og få erfaring med at arbejde sammen med et hangarskib.

Side 14-15

KORT NYT OM FORSVARET

Transporthelikoptere til Operation Barkhane

MISSION: Regeringen meddelte i slutningen af februar, at den ønsker at udsende et helikopterbidrag til den fransk-ledede Operation Barkhane i Sahel-regionen. Sahel-regionen ligger i Afrika og strækker sig blandt andet gennem landene Mali, Burkina Faso, Tchad, Niger og Mauretanien. Formålet med Operation Barkhane er at bidrage til bekæmpelse af terrorisme i Sahel-regionen. Det danske bidrag vil bestå af to transporthelikoptere (EH101) og op til cirka 70 personer. Det planlægges at blive placeret i en fransk lejr i Gao i Mali. Opgaverne for helikopterbidraget vil ikke omfatte direkte indsættelse i kampoperationer. Der vil blive fremsat et beslutningsforslag i Folketinget, inden bidraget udsendes. ■ /FKO

Brevstemmer sendt ud i verden

DEMOKRATI: Nu er der stemmesedler på vej til de kolleger, der gør tjeneste i udlandet eller er ude at sejle i Rigsfællesskabets farvande, så de også har mulighed for at brevstemme, når der i Danmark afholdes valg. Den 26. maj er der Europaparlamentsvalg, mens vi i skrivende stund ikke kender datoen for folketingsvalget, der dog senest den 17. juni i år skal være afholdt. Da der fra statsministerens udmelding til selve valget kan være blot tre uger, er det en god idé at være ude i god tid. Derfor sendte Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) i marts brevstemmemateriale ud til mere end 25 lokationer verden over. Når valget er udskrevet, kan stemmeafgivningen finde sted på det tidspunkt, der passer tjenestestederne bedst. Stemmesedlerne skal blot være retur i Danmark cirka en uge før valget. ■ /FPS

Efter 13 år i uniform som kampvognskører og kontorhjælper har Forsvarets disciplin og korpsånd groet sig fast i Jesper Ferslev. Det kan han i dag drage nytte af som virksomhedskonsulent hos Jobcenter Skive.

Læs side 30-31

INDHOLD

Kort nyt

SIDE 2-3

Tema: Bemanding

SIDE 4-8

Indland

SIDE 9-12

Udland

SIDE 13-15

Arbejdspladsen

SIDE 16-18

Materiel

SIDE 19-20

Kultur og identitet

SIDE 21-23

Forskning og analyse

SIDE 24-27

Sport og sundhed

SIDE 28-29

Med andre øjne

SIDE 30-31

Bagsiden

SIDE 32

Skriv til Forsvarsavisen

Hvis du har ris, ros, debatindlæg eller en god idé til en historie i avisen, så skriv til redaktionen på forsvarsavisen@mil.dk. Vi glæder os til at høre fra dig. ■

NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

Officielt medic-mærke godkendt

UNIFORM: Hæren har godkendt et officielt ærmemærke for medic-uddannelsen. Mærket er optaget i Hærens Uniformsbestemmelser, og der er udviklet en række kriterier for tilde-
ling af det. Medic-ærmemærket må bæres af personel, der har gennemført og bestået medic-uddannelsen ved Forsvarets Sanitetskommando og efterfølgende forrettet minimum 12 måneders tilfredsstillende tjeneste som behandlerspecialist i Hærens sanitetsenheder. Med godkendelsen har sanitetssoldaterne fået deres eget godkendte uddannelsesmærke på lige fod med andre mærker, der er optaget i Hærens Uniformsbestemmelser. Det drejer sig om jæger-, patrulje-, militærpoliti-, ammunitionsrydder-, Movement Control- (MOVCON), Chemical Biological Radiological Nuclear- (CBRN) samt Tactical Air Control Party-mærket (TACP). ■ /TRR

Marcher skal samle penge ind til veteraner

STØTTE: De nye forening VeteranSupport vil via marcharrangementer skaffe midler til støtte for fysisk eller psykisk skadede veteraner eller deres efterladte. Det mest spektakulære arrangement foregår den 1. juni på Kronborg, hvor deltagerne kan gå 7,5, 15 eller 30 kilometer, og det fortsætter om aftenen, hvor der er koncert med blandt andre Stig Rossen og Milo. Foreningen står også bag andre marcher. Blandt andet går de udsendte i Irak og Afghanistan veteranmarcher til støtte for VeteranSupport. Prisen for at deltage i marchen ved Kronborg er 145 kroner for både march og koncert og 85 kroner, hvis man bare vil til koncert. VeteranSupport blev sidste år stiftet af Lars Kongsted, der i 1974 mistede to kammerater ved en minesprængning under en udsendelse til Cypern. For som veteran eller efterladt pårørende at få støtte fra VeteranSupport skal man sende en ansøgning til foreningen. Se flere oplysninger på www.veteransupport.dk. ■ /SWN

Laura vandt helikoptertur

FACEBOOK: Flyvevåbnets Officerssskole har haft stor succes med sin Facebook-konkurrence, hvor en følger havde muligheden for at vinde en plads på en træningstur i en af Flyvevåbnets EH101-helikoptere på Flyvestation Karup. Konkurrencevideoen blev vist over 200.000 gange og havde over 6.000 deltagere. Den heldige vinder blev Laura Louise Nørr Nielsen, som valgte sin bror Mathias som 'wingman'. Men faktisk var der også plads til deres forældre i helikopteren, hvilken var en ekstra positiv overraskelse for vinderen. Foruden en vild oplevelse i luften fik familien Nielsen en rundvisning i Karup og en præsentation af uddannelsesmulighederne ved Flyvevåbnets Officerssskole. ■ /ELE/FAK

DR1 viser dokumentarserie om Arktisk Kommando

TV: Den 21. marts rullede det første afsnit i DR1's nye dokumentar om Arktisk Kommando over skærmen. Programserien på fire afsnit omhandler Arktisk Kommandos operative virke, deriblandt Slædepatruljen Sirius, opgaveløsningen i Luftgruppe Vest med Challenger-overvågningsfly, redningsaktionen i forbindelse med flodbølgen i Nordvestgrønland, redningen af den canadiske trawler "Saputi" samt den operative ledelse fra kommandoens operationscenter i Nuuk. "Jeg håber, at dokumentaren vil give folk et indtryk af vores virkelighed ved Arktisk Kommando. Det er en spændende og fagligt udfordrende virkelighed, der spænder bredt på tværs af alle værn og med daglige operative opgaver, der strækker sig lige fra overvågning og suverænitetshævdelse til redninger og støtte til civilsamfundet," siger chef for Arktisk Kommando, generalmajor Kim J. Jørgensen. Sidste afsnit i serien kan ses den 11. april klokken 20.45 på DR. Alle fire afsnit ligger på www.dr.dk et år frem. ■ /ISB

ForsvarsInfo udbredes på tværs af styrelser

KOMMUNIKATION: Forsvarsministeriet, Materiel- og Indkøbsstyrelsen, Personalestyrelsen, Ejendomsstyrelsen, Regnskabsstyrelsen og Hjemmeværnskommandoen har nu valgt at tilslutte sig ForsvarsInfo, som er den webapp, som Forsvaret har brugt til intern kommunikation på mobilen siden efteråret 2018. Det betyder, at medarbejderne fra disse styrelser kan tilmelde sig, og at brugere af ForsvarsInfo kan se frem til flere relevante opdateringer om blandt andet HR og etablerment. Der kommer konkret information ud via intranet med mere, så snart ForsvarsInfo er klar til koncernbrug. Beredskabsstyrelsen forventer at udgive en særlig webapp til egne medarbejdere, som indeholder de samme koncernfælles informationer som ForsvarsInfo. ■ /RØK

Veteraner hyldes med mindevæg og malerier

OFFICERSSSKOLE: Hærens Officerssskole mindes sine faldne soldater med ny mindevæg og biografibog og dedikerer et nyt studiemiljø til krigen i Afghanistan med en permanent samling bataljemalerier af den anerkendte kunster Mathilde Fenger. Familierne til de faldne officerer fra Afghanistan og en række generaler og chefer fra Hæren og Forsvarsakademiet var inviteret til mindearrangementet torsdag den 14. marts. Feltpræst Ole Bach Piekut talte om, hvordan billedvæggen viser, at friheden og freden desværre ikke kommer af sig selv, men at det kræver selvpofrelse. "Vi skylder at huske dem, der kæmpede friheden for os," sagde han. Alle ansatte med id-kort kan komme ind på Hærens Officerssskole og se malerierne og mindevæggen. Hvis familie og venner skal med, kræver det tilladelse fra Garnisonsstøtteelementet. Der er offentlige rundvisninger på Frederiksberg Slot hver sidste lørdag i måneden kl. 11 og 13. ■ /ELE/FAK/ foto: Josefine Grønbek Klarskov Tvarnø/HO

Ny vejledning om inhabilitet på plads

På baggrund af den seneste tids sager om inhabilitet i Forsvarsministeriets koncern er der nu udarbejdet en vejledning på området. Med vejledningen følger eksempler på situationer, hvor der kan være inhabilitet.

AF CECILIE FALCK DYSTED / FMN

VEJLEDNING Som forsvarschefen nævnte i novemberudgaven af Forsvarsavisen har den seneste tids sager om inhabilitet aktualiseret behovet for at genopfriske, hvilke ”spilleregler” der gælder på området. ”Forsvarsministeriet har i forlængelse af sagerne udarbejdet en vejledning, som skal gøre det mere tydeligt, hvordan man som chef og medarbejder skal håndtere inhabilitet,” siger Nicolai Christoffersen, der er kontorchef i Koncernstrategisk HR i Forsvarsministeriet.

Ikke nye regler

I vejledningen opstilles der ikke nye regler, men de regler, der allerede findes, beskrives i et enkelt sprog.

Med vejledningen følger en række eksempler på situationer, hvor man som medarbejder kan være inhabil. Eksemplerne skal vise, hvordan inhabilitet kan forekomme i hverdagen, og eksemplerne vil løbende blive udbygget.

”Et vigtigt budskab i vejledningen er, at der ikke er noget galt i at være inhabil, så længe man gør opmærksom på det og samtidig ikke deltager i behandlingen af sager, hvor man er inhabil eller er i tvivl om, hvorvidt man er det. Man bør

altid gå til en overordnet, hvis man er i tvivl,” siger Nicolai Christoffersen.

Hvis man som chef har brug for rådgivning til at håndtere en sag om mulig inhabilitet, kan man også altid kontakte den juridiske afdeling i Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS). Vejledningen er godkendt af Koncernledelsen samt Forsvarsministeriets Hovedsamarbejdsudvalg. Den gælder for hele Forsvarsministeriets område og kan findes på HR-portal (FIIN) samt på FPS' HR-portal. (Se QR kode) ■

Nicolai Christoffersen, kontorchef i Koncernstrategisk HR i Forsvarsministeriet. Foto: Anders Fridberg

'Your country needs you'

Læs mere på side 32

Fortsat meget høj trussel fra cyberspionage mod Danmark

TRUSSELSVURDERING: Danmark skal fortsat tage sig i agt for spioner i cyberspace, der forsøger at få fingre i information fra danske myndigheder og virksomheder. Det fastslår Center for Cybersikkerhed (CFCS) under Forsvarets Efterretningstjeneste i dets årlige trusselsvurdering, der redegør for den samlede cybertrussel mod Danmark. I den fremgår det blandt andet, at cybertruslen fra især cyberspionage og cyberkriminalitet fort-

sat er meget høj. Fremmede stater forsøger at udføre cyberspionage mod Danmark og danske interesser, og det er især de dele af staten, som beskæftiger sig med udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik, der er udsatte. Også myndigheder og virksomheder i sektorer inden for energi, sundhed, transport, tele, finans og søfart rammes, fastslår Center for Cybersikkerhed. ■ Du kan se hele rapporten på [www. fe-ddis.dk/](http://www.fe-ddis.dk/) / EKN

Hæder til eksperter i ubådssagen

LEGATER: Vicepolitiinspektør Jens Møller Jensen fra Københavns Politi, kaptajn på forskningsskibet ”Aurora”, Torben Vang fra Aarhus Universitet, oversergent MD fra Frømandskorpset og orlogskaptajn Lars Møller Pedersen fra Søværnets Dykkertjeneste modtog den 7. marts legater fra Anders Lassen Fonden for deres medvirken i eftersøgningen af de jordske rester af den myrdede svenske journa-

list Kim Wall og andre beviser i ubådssagen. De fire legatmodtagere fandt sammen med andre fageksperter nye metoder til eftersøgningen i Køge Bugt, og deres arbejde var stærkt medvirkende til, at sagen blev opklaret. Også tre soldater fra Jægerkorpsen samt en britisk soldat modtog legater fra Anders Lassen Fonden. De fik hæderen for en handling i forbindelse med en hændelse i Irak. ■ /AVF

LEDER

Bemanding og balance i hverdagen

Soldater og medarbejdere er afgørende for, at Forsvaret kan løse opgaverne. Der er stor efterspørgsel på Forsvarets opgaveløsning – særligt i lyset af den nuværende sikkerhedssituation – og Forsvaret løser hver dag og året rundt de stillede opgaver med stor professionalisme. Det kan vi, fordi Forsvaret består af professionelle, dedikerede og omstillingsparate soldater og medarbejdere. De mange opgaver, det høje tempo og den igangværende implementering af forsvarsaftalen trækker store veksler på jer soldater og medarbejdere. Lad mig benytte lejligheden til at sige jer en stor tak for den indsats, I yder. Den er værdsat!

Det kan måske lyde paradoksalt, at selv om arbejdsbelastningen er stor, er der generelt set ikke et akut bemandingsproblem i Forsvaret lige nu. Enhederne er, set i et bredt perspektiv, relativt godt bemandet. Der er god søgning til officersuddannelserne – bedre end sidste år – og der er så mange kvalificerede ansøgere til eksempelvis Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse, Sergentuuddannelsen og Løjtnantsuddannelsen, at det ikke er muligt at tilbyde alle egnede ansøgere en uddannelsesplads. Så løsningen på problemet – at blive et større Forsvar med flere soldater og enheder – har altså gode odds, selv om det naturligvis tager tid.

Flere steder er der dog bemandingsudfordringer. Det gælder især inden for områder med teknikere og faglærte, hvor vi – i øvrigt ligesom resten af samfundet – har udfordringer med at besætte stillingerne. Når der mangler specialister, giver det helt naturligt udfordringer. Det kan føre til frustrationer i de enheder, som er hårdest ramt. Forsvaret skal derfor være større med flere enheder og soldater, og det bliver det med implementeringen af forsvarsforliget.

Vi er ved at kortlægge bemandingssituationen i Hæren, hvor vi lige nu oplever de største udfordringer. Det gør vi for at kunne sætte ind de rigtige steder. Samtidig er vi i gang med at se på, om vi kan styrke bemandingen de steder, hvor belastningen er størst. Vi overvejer i samarbejde med de faglige organisationer blandt andet, om vi kan konvertere nogle af de midler, der bliver benyttet til udbetaling af over- og merarbejde, til flere soldater og medarbejdere.

Selv om vi generelt kan rekruttere, skal vi have fokus på fastholdelse. Det siger næsten sig selv, at det er bedre at anvende allerede uddannede og rutinerede soldater og medarbejdere i opgaveløsningen, frem for at skulle bruge ressourcer på at uddanne deres efterfølgere. I samarbejde med de faglige organisationer arbejder vi derfor på at gøre det attraktivt for de unge soldater at blive længere i tjenesten. Et af initiativerne er at sikre dokumentation i form af anerkendte uddannelsesbeviser på de kompetencer, som de har opnået i Forsvaret, så man kan anvende dem i sin videre karriere eller uddannelse både i og uden for Forsvaret. Dette initiativ er nærmere beskrevet i artiklen på side 4-5 her i denne avis.

I et professionelt forsvar har vi behov for kontinuitet og erfaring ved enhederne. Derfor nytter det ikke, hvis de unge for tidligt søger væk til anden tjeneste. Vi arbejder derfor på at gøre det mere attraktivt at blive i længere tid i operativ tjeneste, eksempelvis gennem en bedre balance mellem uddannelse, arbejde og fritid for dem, der både skal passe tjenesten og videreuddanne sig.

Med flere soldater og vedvarende fokus på Forsvarets bemandingssituation er det min forventning, at vi kan opnå en bedre bemanding ved enhederne og en bedre balance i hverdagen for den enkelte. ■

Bjørn I. Bisserup

forsvarschef
general

Foto: Sara Skytte

KOLOFON		FORSVARSAVISEN	
UDGIVES AF: Forsvarskommandoen / FKO		KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN: Forsvarskommandoen Holmens Kanal 9 1060 København K	
ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: Generalløjtnant M.A.L.T. Nielsen Chef for Forsvarsstaben		TRYKKERI: Rosendahls - Schultz TRYK ISSN 2245-957X ONLINE ISSN 2245-9588	
REDAKTØR: Birgit Baunehøj fko-i-kpr05@mail.dk		DISTRIBUTION: Send evt. spørgsmål til forsvarsavisen@mail.dk	
LAYOUT Bjarne Valdemar Jensen		FORSIDEFOTO: Hangarskibet "Charles de Gaulle" Foto: Marine Nationale	
		REDAKTION AFSLUTTET 8. april 2019	
		COPYRIGHT FORSVARET 2018 Kilder i Forsvarsavisen kan optræde med fuldt navn eller anonymiseres ved at bruge enten for- eller efternavn. Dette er alledelt af anbefalinger fra Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) om en mulig sikkerhedsrisiko for nogle personelgrupper, hvis de står frem på en måde, så de let kan identificeres.	
		OPLAG: 26.200	

EN FÆLLES VISION OM FREMTIDENS KONSTABELUDDANNELSE

Et år er gået, siden forsvarsforliget pålagde Hærens Konstabel- og Korporalforening og Forsvaret sammen at undersøge mulighederne for at etablere en uddannelse for konstabler på niveau med erhvervsuddannelserne. Fagligt Forsvar har mødt forsvarschefen og formanden for HKKF til en snak om, hvor langt arbejdet er kommet.

AF TINE NORHOLTZ / HKKF

INTERVIEW

”Set med Forsvarets øjne er det en god idé at lave en uddannelse, der giver reelle muligheder for at skabe et arbejdsliv, der også giver mening, når man er færdig med Hæren, eller hvis man fortsætter i flere år i Forsvaret.”

Ordene er forsvarschef Bjørn Bisserups. Han har sagt ja til sammen med Hærens Konstabel- og Korporalforenings (HKKF) formand Flemming Vinther at give Fagligt Forsvar en status på arbejdet med at få en uddannelse for konstabelgruppen i Hæren på erhvervsuddannelsesniveau. Det arbejde har stået på, siden forsvarsforliget i januar 2018 slog fast, at HKKF og Forsvaret i fællesskab skulle undersøge muligheden for at etablere en sådan uddannelse:

”Vi har et rigtig godt samarbejde med HKKF om at finde en model, der både tilgodeser de unges behov og Forsvarets behov for at kunne uddanne, træne og udsende soldater. Det er også den tilbagemelding, der er givet til forligskredsens: Vi er opsatte på at få løst opgaven, men vi har brug for mere tid for at finde den rigtige løsning, som er holdbar, og som soldaterne kan regne med,” siger forsvarschefen.

Bjørn Bisserup (BB) og Flemming Vinther (FV) er enige om, at projektet er vigtigt af flere grunde:

FV: ”Vi skal sikre, at konstabler ikke bare får ros og anerkendelse. De skal have et bevis på deres kompetencer, som er anerkendt i det civile system. Der er en enorm ’blindhed’ for, hvor meget en soldat lærer. Det er ærgerligt, både for den enkelte og for samfundets ressourcer.”

BB: ”I dag vil nogle vælge Forsvaret fra, hvis de oplever, at de kun kommer herfra med gode oplevelser. Derfor kan uddannelsen også styrke rekrutteringen. Det handler også om at få mest ud af den investering, det er at uddanne en soldat. Mange er her for kort tid. Det er dyrt, og vi mangler erfarne soldater. Uddannelsen kan være med til at skabe et incitament til at blive i længere tid.”

Visioner og udfordringer

Det seneste år er gået med at afdække spørgs-

mål i forhold til regler og teknik og med at blive helt enige om en fælles vision for uddannelsen.

FV: ”Vi har brugt tiden på at diskutere, hvad vi egentlig mener, når vi taler om en ’faglært soldat’. Vi har været meget ærlige om udfordringerne. Og vi har snakket os frem til en fælles vision om at skabe en uddannelse, der reelt og formelt løfter hele konstabeluddannelsen.”

Nogle af de udfordringer, der har været drøftet, udspringer af den særlige arbejdsplads, som Forsvaret er:

FV: ”En udfordring er, om man kan udsendes, før man er færdiguddannet, hvis uddannelsen tager tre-fire år. På ’civilt sprog’ svarer det til at udsende elever. I Forsvaret vil det svare til at udsende HRU-hold (Hærens Reaktionsstyrke Uddannelse), som man har gjort i årevis. Her er vi enige om, at vi skal finde en løsning, så Forsvaret også fremover kan udsende de hold, der er behov for.”

BB: ”Det er også vigtigt for Forsvaret, at vi bevarer ansvaret for den militærfaglige uddannelse, fordi det er os, der skal tage ansvar for, at soldaterne har fået den uddannelse, der skal til, for at de kan løse den militære opgave. Også her er vi enige om at finde en model, der sikrer, at det er Forsvaret og ikke Undervisningsministeriet, der vurderer, om en soldat er klar til udsendelse eller ej.”

I det hele taget skal vægten fortsat ligge på det at være professionel soldat:

FV: ”HKKF’s mål er at lette overgangen til civil, fordi de fleste af vores medlemmer ikke er hele deres liv i Forsvaret. Men også at gøre det på en måde, så det styrker os, mens vi er soldater. Hvis vi kom med et budskab om, at prisen for uddannelsen var, at man blev dårligt uddannet soldat, så ville medlemmerne hælde det ned af brættet. Du kommer stadig ind for at blive soldat. Så sørger vi for, at din soldateruddannelse også fører til, at du har et godt afsæt for en videre karriere i eller uden for Forsvaret. Men du melder dig jo ikke for at komme på skolebænken.”

BB: ”Sådan var det også, da jeg kom ind

Det her er vigtigt. Derfor er det også vigtigt, at vi bruger den nødvendige tid på at gøre det rigtigt.

Bjørn Bisserup

forsvarschef

som soldat som 16-årig: Jeg var træt af at gå i skole. Selv om det er mange år siden, er der stadig mange, som søger Forsvaret, fordi de er trætte af at sidde på skolebænken. De vil opleve noget praktisk og fysisk. Det kan Forsvaret tilbyde.”

Det vil tage til og koste ressourcer

Der er altså stor enighed hos HKKF og Forsvaret om visionen for uddannelsen og om at finde en model, der tager højde for For-

svarets særlige forhold. Hvor langt er man så i processen?

FV: ”Realistisk set kommer vi til at bruge 2019 på at afdække, hvilke kompetencer soldaterne allerede får, og hvilke nye fag en uddannelse skal bestå af. Derefter skal vi se på, hvordan uddannelsen kan implementeres i en bataljon. Når vi forhåbentlig er enige om det, skal vi forhandle kontrakter, og det skal tilpasses hverdagen i Hæren. Så det ærlige svar er: Det kommer til at tage tid.”

BB: ”Det her er vigtigt. Derfor er det også vigtigt, at vi bruger den nødvendige tid på at gøre det rigtigt. Vi skal sikre, at Hæren kan løse sine opgaver, og at vi kan gennemføre den kompetenceudvikling, der er civilt rettet, på en måde, så vi også kan have en hverdag, der hænger sammen i forhold til uddannelse og træning af enhederne. Det kommer til at koste tid og ressourcer.”

”Heldigvis bliver Forsvaret også større med det nye forlig. I en anden sammenhæng er vi ved at se på, hvor meget træning og løbende uddannelse den professionelle soldat skal have for at være klar til indsættelse – og på om vi i dag har aktiviteter, der ikke er nødvendige. Det kan også være med til at skabe mere tid. Men selvfølgelig kan vi ikke bare lægge oveni det, vi gør i dag. Det nytter ikke at påstå, at det ikke koster ressourcer.”

Den model, Forsvaret og HKKF arbejder på at finde, tager udgangspunkt i kommende soldater: altså i hvordan man som ny soldat kan komme igennem et uddannelsesforløb, der ender med et bevis på faglært niveau. Men også konstabler, der allerede er i Hæren, vil få glæde af uddannelsen:

FV: ”Når vi har etableret en uddannelse, så bryder man den op i kurser og kompetencer. Den erfarne soldat kan så blive kompetenceafklaret. Her vil han eller hun formentlig få at vide, at de måske mangler et par fag og en afsluttende prøve. Gennemfører soldaten dem, er han eller hun faglært soldat.” ■

"I dag oplever mange, at omverdenen ser på konstabler som en slags 'langtidsværnepligtige'. Jeg tror, at det betyder meget at få anerkendt det at være soldat som en reel uddannelse og få skabt en 'faglært soldat'," siger HKKF's formand, Flemming Vinther.

Foto: Palle Peter Skov

"Det handler om at finde en fælles løsning og løfte soldatens formelle kompetencer, så de kan bruges i andre sammenhænge – hvad enten det er andre uddannelser, andre jobs eller andre uddannelser i Forsvaret, hvor der også er krav til formelle uddannelseskompetencer," siger forsvarschef Bjørn Bissrup.

Foto: Sara Skytte

CU ER IKKE ET ALTERNATIV

I Hærens Konstabel- og Korporalforening får Flemming Vinther ofte spørgsmålet om, hvorfor han ikke bare skaffer CU (civil uddannelse) tilbage i stedet for at kæmpe for en ny og stadig lidt diffus uddannelse:

FV: "Politikerne tilkendegav et stop for CU med forliget i 2013, og ingen af de politikere, vi taler med, giver udtryk for, at den holdning er ændret. Man skal også huske, at du skulle have været her i seks år, før du havde optjent et års CU. I stedet for at gå efter en model, hvor man løfter individet, vil vi nu løfte hele uddannelsen. Så alle kommer herfra med et godt udgangspunkt."

Vi skal sikre, at konstabler ikke bare får ros og anerkendelse. De skal have et bevis på deres kompetencer, som er anerkendt i det civile system.

Flemming Vinther

formand for HKKF

BB: "CU var en god ordning, men vi må også erkende, at det var en dyr ordning, som var meget fragmenteret. Jeg har været på besøg ved enheder, der mangler 25-40 procent af soldaterne, der var på CU. Set med Forsvarets øjne kunne vi ikke få CU til at fungere i det forsvar, vi har i dag, hvor opgaverne er meget anderledes

Mekanikere i færd med at reparere en Mercedes GD. Netop teknisk personel som mekanikere er – ligesom hos andre virksomheder i Danmark – svært at få fat på. Arkivfoto: Niels, Trænregimentet

HR-CHEF:

VI SKAL BLIVE VED MED AT HAVE FOKUS PÅ FASTHOLDELSE

Lokale løsninger, fokus på tillid og samarbejde samt akkreditering og anerkendelse af Forsvarets uddannelser er nogle af overskrifterne for, hvorfor folkene også i fremtiden meget gerne skulle vælge at blive i Forsvaret, lyder det fra chef for HR Strategisk Sektion i Forsvarskommandoen.

AF MARTIN FINNEDAL

ARBEJDSPLADSEN

”Der er mange, der spørger, hvorfor vores uddannelser i højere grad skal kunne bruges i det civile. Svaret er, at hvis vi skal være en attraktiv arbejdsplads, må vi ikke være en uddannelsesmæssig blindgyde. Og når medarbejderen så er her, skal vi sørge for at være en så god arbejdsplads, at hvis medarbejderen skulle skifte til en civil arbejdsplads, skal vedkommende savne os og ønske at komme tilbage til de værdier, de opgaver og det samarbejde, der er mellem medarbejdere i Forsvaret. Det fællesskab opnår du ikke andre steder.”

Sådan siger chefen for HR Strategisk Sektion i Forsvarskommandoen (FKO), kommandørkaptajn Jesper Heiner Lynge. Og han har noget at have det i. Forsvaret er en attraktiv arbejdsplads, for hvis man ser på den seneste medarbejdertilfredshedsmåling for FKO (eller Værnsfælles Forsvarskommando (VFK), som det tidligere hed), som er den største myndighed i Forsvarsministeriets område, viser den, at 81,57 procent af medarbejderne er enten ”meget tilfredse” eller ”tilfredse” med deres job. 67,11 procent svarer ”i meget høj grad” eller ”i høj grad” på spørgsmålet, om man ønsker at blive inden for Forsvarsministeriets område de næste to år, mens 13,43 procent svarer ja til spørgsmålet om, hvorvidt de aktuelt søger job uden for Forsvarsministeriets område. Alt i alt pæne tal. Også i forhold til tidligere undersøgelser.

Det betyder noget at handle

Ifølge Jesper Heiner Lynge kan der være flere årsager til de gode målinger. Dels står fastholdelse og rekruttering konsekvent øverst på dagsordenen. Dette medvirker i sig selv til fokus på ”trivselsbarometeret” via blandt andet arbejdspladsvurderinger (APV) og medarbejdertilfredshedsmålinger (MTM). Og når der konstateres udfordringer, søges der gjort noget ved det.

”Vi er selvfølgelig overbevist om, at det betyder noget og styrker Forsvarets fastholdelsesevne, hvis man gør noget ved de problemer, medarbejderne nævner i deres vurderinger,” fortæller Jesper Lynge og fortsætter:

”Hvis der eksempelvis konstateres et problem i en enhed, og der sættes aktivt ind for at forbedre problemet, opnås selvfølgelig en lokal løsning på et lokalt problem, hvilket i sig selv er værdifuldt. Men endnu mere vigtigt opbygges der tillid til ledelsen, medarbejderne føler sig retfærdigt behandlet, og samarbejdet forbedres. Alt i alt forhold, der er utrolig vigtige i

dagligdagen og dermed selvfølgelig også i forhold til fastholdelse,” fortæller han.

En særlig udfordring er...

Forsvaret har dog én stor personalemæssig udfordring, og det gælder fastholdelse og rekruttering af teknisk personel. Forsvaret er i bekneb for folk, der kan holde kampvognene kørende, skibene sejlede og flyene flyvende. Her sættes der ind med målrettet indsats og initiativer fra centralt hold, men som Jesper Heiner Lynge nævner til spørgsmålet omkring teknisk personel:

”Der er desværre ikke en 'one size fits all', og vi er i skarp konkurrence med det omkringliggende samfund. Vi skal derfor lytte til såvel de enkelte medarbejdere som de berørte enheder for at identificere den mest effektive indsats.”

At det kan lykkes at fastholde en medarbejder, der ellers har måttet opgive sit engagement med Forsvaret, er oberstløjtnant Jesper Høgedal, der i dag er chef for Koordinations- og planlægningskontoret, F-35 Kampfly Program, et eksempel på.

I 2006 skete der to ting, der fik Jesper Høgedal, der dengang var ansat på Flyvevåbnets Officersskole, til at søge tjenestefri uden løn (TUL) for at begynde som distriktschef i Netto. Den ene foran-

dring var, at stort set hele Flyvevåbnet flyttede til Jylland. Jesper Høgedal boede med sin kone og sine nyfødte tvillinger på Sjælland og havde derfor svært ved at flytte med. Den anden var, at Forsvaret og dermed også Flyvevåbnet i stigende grad begyndte at deltage i internationale operationer (INTOPS), og at Jesper Høgedal ikke kunne sige nej til INTOPS, hvis han skulle blive prikket.

Elskede sit job

”Jeg elskede mit job og mine kolleger og i det hele taget at være i Forsvaret. Men jeg valgte at prioritere min familie.”

Efter 10 måneder på TUL blev han kontaktet af sin gamle udstikker, der tilbød ham et job i det, der dengang hed Forsvarets Materieltjeneste (FMT) i Ballerup (i dag Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI)). Han ville dog stadig kunne blive prikket til INTOPS. Efter en samtale med sin kone besluttede Jesper Høgedal at vende tilbage til Forsvaret, hvor han har været lige siden. Først i FMT, senere i Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriet og senest som stabschef i Forsvarets Depot og Distribution og altså nu ved F-35-programmet i FMI. En udsendelse blev det også til undervejs.

Udslagsgivende for Jesper Høgedals tilbagevenden var, at der sad

et menneske, som kendte ham og hans behov. Og som tænkte helhedsorienteret.

Som chef anstrenger han sig selv for, at ”hans” fuldmægtige kan komme til ham og bede om råd og eventuelt en anbefaling til en anden chef.

Hellere hjælpe dem videre

”Det er vigtigt at have en åben dialog. Jeg ved jo godt, at mange fuldmægtige ikke bliver i det samme job i mere end måske tre-fire år. Så skal de typisk videre. Sådan er det. Så kan jeg lige så godt hjælpe dem videre til et andet job i Forsvaret, snarere end at de forsvinder ud i det private eller til andre offentlige myndigheder. Man er meget afhængig af sin chef og sit netværk,” siger Jesper Høgedal.

Jesper Heiner Lynge er enig i, at fastholdelse i høj grad handler om, at cheferne skal have fokus på at udvikle deres medarbejdere.

”Vi arbejder på at gøre os attraktive for at tiltrække medarbejdere. Det er rekruttering. Men når medarbejderen først er her, er det nogle andre parametre, der tæller. Vi skal sørge for, at vedkommende får udviklingsmuligheder, vi skal give vedkommende ansvar og meningsfulde opgaver, og vi skal vise medarbejderen tillid, ellers risikerer vi, at de bare søger ud af Forsvaret igen.” ■

VOXPOP

Hvad gør du og din enhed for at holde på de gode medarbejdere?

"Jeg arbejder målrettet på at afstemme forventninger med mine soldater forstået på den måde, at jeg vil sikre mig, at mine soldater har en oplevelse af at blive tilpas udfordret i hverdagen. Opgaverne ved Militærpolitiet er udfordrende og løses i et skarpt miljø både nationalt og internationalt. Samtidig spænder opgaverne meget bredt i en værnssfælles ramme, hvorfor det er afgørende, at jeg i samarbejde med mine underførere og soldater finder bedste mand til jobbet. Når vi finder balancen mellem opgave og enkeltmands evner og interesser, er vi godt på vej til at øge fastholdelsen.

Konkret i forhold til at fastholde de gode soldater, så er jeg heldigvis godt stillet ved Militærpolitiet, idet opgaverne i sig selv er meget attraktive, og vi har stærke traditioner og en god korpsånd, som samlet set tiltrækker mange gode soldater. Men opgaver, traditioner og korpsånd kan selvsagt ikke stå alene. Derfor er jeg meget bevidst om at være imødekommende i forhold til individuelle behov relateret til for eksempel fleksibilitet i arbejdstid og -sted og ønsker om personlig kompetenceudvikling. Endelig fokuserer jeg på anerkendelse og feedback i hverdagen. Når en opgave er løst – godt eller skidt – skal soldaten have en konkret tilbagemelding herom."

Chef for Militærpolitiet,
oberstløjtnant **Michael Elsäe Frandsen**

"Som en nyoprettet eskadre har vi endnu ikke haft fastholdelsesproblemer, men selvfølgelig har vi overvejet, hvilke tiltag vi fremtidigt kan implementere, for at fastholde vores dygtige medarbejdere – men også til at rekruttere de dygtigste medarbejdere til 3. Eskadre. Vi arbejder intensivt på at skabe de mest optimale rammer for et godt arbejdsmiljø, hvor vores medarbejdere er glade for at gå på arbejde. Vi har en anerkendende tilgang til vores medarbejdere og praktiserer en dialogbaseret kommunikation."

Chef for 3. Eskadre,
kommandør **Steen Engelbrecht Pedersen**

"Det kræver et super godt arbejdsklima, meningsfyldte opgaver, god ledelse, inddragelse og indflydelse uanset grad, chefer som kan opnå følgeskab, udvikling af medarbejdere og en fornuftig work/life balance. Føringsstøtteregimentet er der ikke endnu – men vi er på vej."

Chef for Føringsstøtteregimentet,
oberst **Søren Andersen**

ER FREMTIDENS SOLDATER GAMERE?

Hvad har dronepiloter, flyveledere og piloter til fælles med gamere? Umiddelbart en hel del, hvis du spørger Forsvarsministeriets Personalestyrelse, som lige nu målrettet rekrutterer unge gamere til en række af Forsvarets uddannelser.

Forskning viser, at visse computerspil styrker evnen til at håndtere flere situationer på samme tid, at holde et godt overblik og hurtigt flytte opmærksomheden uden at miste fokus.

AFTOMAS ILSØE-MIKKELSEN / FPS / FOTO: FPS

REKRUTTERING Forsvaret skal løbende tilpasses fremtidens opgaver, og flere uddannelser og job i Forsvaret efterspørger de evner, som er særligt veludviklede hos unge gamere. Disse unge udvikler ofte en hurtig reaktions- og beslutningsevne, og de er dygtige til at samarbejde, koordinere og visualisere, samtidig med at de har en udvidet rumlig orientering, hvilket alt sammen er evner, som man kan drage fordel af i eksempelvis flyveleder- og pilotuddannelsen. Det er en af grundene til, at Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) nu iværksætter en målrettet rekrutteringsindsats blandt unge gamere og indleder et samarbejde med Esport Danmark, som er det danske forbund for elektronisk sport i Danmark.

"For FPS er e-sporten en indgang til en gamermålgruppe, hvorfra vi kan rekruttere unge med gamerkompetencer. Vi kan inden for denne målgruppe markedsføre særligt relevante uddannelser, øge kendskabet til karrieremuligheder og skabe relevant kobling til Forsvaret som brand," lyder det fra Ronny Vossen, specialkonsulent og tovholder på projektet i FPS.

Hos FPS har man besluttet sig for at gå helt specifikt efter gamermålgruppen, både fordi det er svært at finde de helt rigtige ansøgere til de særligt krævende jobs i Forsvaret, som for eksempel pilot og flyveleder, og fordi man samtidig ønsker en øget diversitet blandt Forsvarets medarbejdere.

"Gaming nedbryder grænser mellem etnici-

tet, kultur, religion og køn. Man skelner ganske enkelt ikke, når man spiller. Det betyder, at e-sport har vist sig særdeles egnet til at opbygge nye former for relationer og fællesskaber, hvor man ellers ikke ville se dem opstå," fortæller Ronny Vossen.

Fremme i skoene

I første omgang tester FPS en række konkrete rekrutteringsaktiviteter alle med gaming som omdrejningspunkt. Ambitionen er at skabe en erfaringsbase, som kan videreudvikle og styrke rekrutteringen til Forsvarets uddannelser.

"Vi søger konstant nye muligheder for at tiltrække de rette kompetencer til fremtidens forsvar. Som HR-organisation for operative enheder i Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen skal vi være helt fremme i skoene for at rekruttere de mest kompetente mænd og kvinder," lyder det fra Laila Renberg, direktør i FPS.

Også formanden i Esport Danmark, Thomas Koed, ser frem til samarbejdet:

"Som forbund ønsker vi i Esport Danmark at påtage os et samfundsmæssigt ansvar. Det indebærer projekter og samarbejder baseret på nytænkning. I et samarbejde med Forsvaret, kan vi – ud over at fordre de unges udvikling inden for e-sporten – arbejde struktureret med talentudvikling og samtidig sikre karrieremæssigt interessante muligheder for de unge e-sports-udøvere, som ligger inden for deres naturlige kompetencefelter," forklarer Thomas Koed. ■

Hvornår beordrer man folk i stillinger?

BEORDRING: Bemandingssystemet består af tre grundlæggende elementer: ansøgning, beordring og lokale tjenesteplaner. Som udgangspunkt slås alle ledige stillinger op og besættes via ansøgning. Det kan dog være nødvendigt at anvende beordring i de særlige situationer, hvor den enkelte myndighed eller chef vurderer, at det er afgørende for opgaveløsningen at sammensætte medarbejderne uden om en ansøgningsproces. Det sker som regel i forbindelse med internationale operationer, ved strukturtilpasninger, talent management eller når en medarbejder vender hjem fra en international stilling. Det kan i særlige situationer også forekomme ved at rokere medarbejdere mellem en række allerede besatte stillinger. En beordring vil typisk ske i tæt dialog mellem Forsvarsministeriets Personalestyrelse, den berørte medarbejder og såvel afgivende som modtagende myndighed. ■ /FPS

Nyhedsbrev til ansatte på TUL skaber tilknytning

TUL: Forsvaret ønsker at knytte medarbejdere, der er på TUL (tjenestefri uden løn) eller rådighedskontrakt, tættere til organisationen i den periode, de er ude. Derfor får de 8-10 gange om året et elektronisk nyhedsbrev fra Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS), hvor der informeres bredt om arrangementer, nye bestemmelser, organisationsændringer med videre. "Med nyhedsbrevet kan vi kommunikere direkte til medarbejderne på TUL og formidle vigtig information, som de ellers ikke ville have fået. Samtidig bibeholder de en relation til Forsvaret, hvilket kan gøre det nemmere – eller mere tillokkende – at vende tilbage," siger oberstløjtnant Steen Dalsgaard Sørensen, der er chef for bemandingsafdelingen i FPS. Tilmelding til nyhedsbrevet er frivilligt og sker i forbindelse med, at medarbejderen overgår til TUL eller får en rådighedskontrakt. Afgående medarbejdere har ligeledes mulighed for at tilmelde sig. ■ /FPS

"NOGET TYDER PÅ, AT FORSVARET APPELLERER TIL GENERATION Z"

Forsvarsministeriets Personalestyrelse øjner gode muligheder for at tiltrække de unge – den såkaldte Generation Z – når Forsvaret skal rekruttere til uddannelser og job. Trods bump på vejen.

AF EMMA KIRKETERP / FKO

REKRUTTERING Generation Z gør i disse år klar til at indtræde på arbejdsmarkedet. Og for Forsvaret er der både muligheder og udfordringer, der skal tages højde for, når de unge skal rekrutteres.

"Generation Z ligger rigtig godt til os rent rekrutteringsmæssigt," fastslår major Anders C. Bech, der er chef for marketingssektionen i Forsvarsministeriets Personalestyrelses (FPS) Værnepligts- og Rekrutteringsafdeling.

Selv om der ikke findes en klok-

kekklar definition for Generation Z, og årstallene for, hvornår de er født, varierer fra forsker til forsker, indsnævrer Anders C. Bech dog generationens fødselsår til midten af 1990'erne og frem til cirka 2010.

Samtidig understreger majoren, at han taler om grundlæggende træk ved Generation Z, som derfor vil fremstå for stereotyp. Der vil selvfølgelig være en del unge, der afviger fra disse karakteristika. Fælles for generationen er dog, at den er vokset op med internet og ikke har kendt til et liv uden.

Af samme årsag er et af karaktertrækkene for generationen og

så, at de er globalt orienteret.

"De ser sig selv mere som europæere og verdensborgere end som danskere og er vant til at have relationer på tværs af landegrænser på grund af internettet," siger Anders C. Bech.

Geografiske immobile

At de har et globalt udsyn, passer Forsvaret rigtig fint, påpeger han. Alligevel er der et paradoks i fordelene; geografisk immobilitet.

"De lægger meget tyngde på de nære relationer, familien og vennerne, så de er svære at flytte, når de først har fundet et sted at bo og har skabt deres liv der. Og det passer skidt med en landsdækkende virksomhed som Forsvaret," siger Anders C. Bech og uddyber:

"Vi skal acceptere, at de unge ikke flytter kun efter et job. Så hvis vi skal rekruttere dem, skal vi fortælle dem om, hvilket liv de vil få, hvis de flytter på grund af en uddannelse og et job i Forsvaret – og ikke bare om jobbet. For det er ikke bare et job- og karrierevalg for de unge, men også et livsvalg."

Gøre en forskel i verden

Anders C. Bech øjner dog flere muligheder, når det gælder om at gøre de unge opmærksomme på, at Forsvaret kan være en spændende arbejdsplads for dem.

Det handler i høj grad om, at Forsvaret repræsenterer nogle værdier, som appellerer til generationen. For eksempel fællesskab.

"Fællesskabet giver sig selv. Det er det første, man lærer om som soldat, og som vi i øvrigt – ude på den anden side af hegnet – også eftertragter for at kunne skabe. Man bliver knyttet tæt sammen i et arbejdsfællesskab, og vi har en kultur, hvor vi tager os af hinanden. Det tiltaler de unge mennesker," siger Anders C. Bech og fortsætter: "De søger meningsfuldhed i de-

res arbejdsliv, og de vil gerne have muligheden for at gøre en forskel i verden. Der er vi godt kørende, fordi Forsvaret er ude at gøre en forskel både internationalt og nationalt, både i forhold til at skabe sikkerhed og tryghed for Danmark, for borgerne, og i forhold til at beskytte og hjælpe nødstedte mennesker ude i verden."

Tryghed og frihed

Generation Z er vokset op i en verden med krig, økonomisk krise og klimaforandringer. Derfor lægger de også vægt på tryghed, eksempelvis i form af penge på kontoen hver måned, og overraskende nok – trods deres unge alder – tænker de også på pension. De unge har det lange lys på, forklarer Anders C. Bech.

"Der er en relativ stabilitet i en ansættelse i Forsvaret, selv om den er blevet mindre i nyere tid, da vi for eksempel har afskaffet tjenestemandsansættelsen. Men vi er stadig stabile sammenlignet med det private erhvervsliv," siger han og tilføjer, at generationen Z samtidig også sætter stor pris på frihed.

"I Forsvaret er der en stor grad af frihed inden for det ansvarsområde, som man er blevet tildelt, og man får meget stor indflydelse på sin egen arbejdsituation, hvilket er noget, der tiltaler de unge," siger Anders C. Bech, der er klar over, at der selvfølgelig er nogle naturlige begrænsninger i indflydelsen på egen arbejdsituation i bestemte stillinger og i bestemte situationer.

Derudover er et kendetegn for Generation Z, at de vælger uddannelse efter, hvad de ser, der åbner flest muligheder i den anden ende – på den lange bane. Og i en virksomhed på Forsvarets størrelse kan de unges ønsker om karrieremuligheder i høj grad imødekommes. Endnu bedre er det, at de re-

alkompetencer, som man udvikler i Forsvaret, er eftertragtede ude på den anden side af hegnet.

Opmærksomhed på muligheder

Hvis de unge skal få øjnene op for Forsvarets mange uddannelses- og jobmuligheder, er personlig dialog essentielt.

Anders C. Bech forklarer, at FPS i tæt samarbejde med værn og skoler derfor gør meget for at gøre Forsvaret som arbejdsplads synlig på skoler, gymnasier, uddannelses- og karrieremesser, Forsvarets Dag, på værnepligtsuddannelsen og andre relevante platforme. De sociale medier spiller selvfølgelig også i stigende grad en vigtig rolle, hvor der er fokus på både den digitale og den "analoge" dialog mellem Forsvaret og de unge.

"Det går faktisk rigtig godt med rekrutteringen af de unge mennesker, så der er noget, der tyder på, at Forsvaret generelt appellerer til Generation Z, og at vi formår at udnytte de muligheder, vi har," siger Anders C. Bech. ■

REKRUTTERING AF GENERATION Z

Hvert år har Forsvaret brug for at rekruttere mellem 5.000 og 7.000 ansøgere til de 50 forskellige uddannelser, som Forsvaret tilbyder. Dertil kommer puljen af værnepligtige, som ifølge det nye forsvarsforlig gerne skulle fortsætte med at bestå af minimum 95 procent frivillige.

Modelfoto: Sara Skytte

IMPONERET MINISTER HAR VÆRET HELE VEJEN RUNDT

På sin rundtur præsenterede de forskellige tjenestesteder forsvarsministeren for materiel og aktiviteter, der kendetegner tjenestestedet. Claus Hjort Frederiksen nåede blandt andet at møde forskere på Forsvarsakademiet på Svanemøllens Kaserne, se på F-16-fly i Skrydstrup, overvære ansatte i Søværnet træne overlevelse efter havari i Frederikshavn og opleve værnepligtige soldater på Bornholm udføre marinerfut på stranden. Fotos: FMN

Forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen har i løbet af det seneste år besøgt alle Forsvarets større tjenestesteder for at møde medarbejderne og tale om forsvarsforliget. Turen har efterladt ministeren både oplyst og opløftet.

AF ANDERS V. FRIDBERG / FKO

RUNDTUR

Med 31 stop fra Frederikshavn i nord til Vordingborg i syd og fra Rønne i øst til Oksbøl i vest har forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen (V) dækket danmarkskortet grundigt på en rundtur til Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens tjenestesteder i løbet af det seneste lille års tid. Ministerens rundtur begyndte med et besøg hos Telegrafregimentet på Ryes Kaserne i Fredericia i maj 2018, og den sluttede med et besøg hos Gardehusarregimentet i Slagelse på den sidste dag i februar 2019.

Den direkte årsag til forsvarsministerens lange besøgsrække er forsvarsforliget 2018-2023, der blev indgået i januar 2018. Claus Hjort Frederiksen ville gerne personligt forklare medarbejderne, hvad det er for udfordringer, som politikerne har prøvet at adressere.

"Der er udfordringerne i Østersøregionen, hvor vi har lagt hovedvægten i det her forlig. Vi skal også fortsat bidrage til at bekæmpe terrorisme. Der er det øgede samarbejde mellem Forsvaret og poli-

tiet. Vi har Arktis, der tiltrækker sig stadig mere opmærksomhed, og så er der hele cyberområdet med meningspåvirkning og angreb på vores demokratiske valg," opsummerer Claus Hjort Frederiksen.

Forsvarsministeren så dog også forliget som en god anledning til at komme ud at møde medarbejderne. Og til at se nærmere på hele den store butik, som han står i spidsen for.

"Det synes jeg, at man skylder som minister – at komme rundt og med egne øjne se, hvad man er minister for, og hvad der sker," siger Claus Hjort Frederiksen, som i løbet af rundturen blandt andet blev klogere på, i hvor høj grad moderne teknologi spiller en rolle i alle dele af Forsvaret.

Samtaler med soldater

Ministeren oplevede på sin rundtur, at Forsvarets medarbejdere er stærkt optaget af, hvad politikerne vil med Forsvaret. Og han synes, at medarbejderne har taget godt imod den ramme for Forsvarets udvikling, som forliget skaber.

"Jeg er jo så privilegeret, at jeg er minister i en opgangsperiode,

hvor Forsvaret er inde i en opadgående kurve bevillingsmæssigt. Jeg kan se, at det betyder meget ude på tjenestestederne, at man får nyt og moderne materiel. Det betyder meget for den enkelte soldat i det daglige, og det medvirker til at give en tro på fremtiden i jobbet", siger Claus Hjort Frederiksen. I samtalerne med soldaterne i kasernegårde, garager, kontrolrum, værksteder, og hvor han ellers har mødt medarbejderne, er der dog ét emne, der har fyldt mere end forliget.

"Det er rekruttering og fastholdelse, spørgsmål om, hvilke kompetencer man har, når man har været ansat i Forsvaret i en årrække, og hvordan man kan bruge dem, når man skal videre. Det har været et omdrejningspunkt og det mest gennemgående tema," siger Claus Hjort Frederiksen.

Den gode arbejdsplads

Forsvarsministeren er meget optaget af, at Forsvaret skal være en attraktiv arbejdsplads. Det er ikke mindst vigtigt i en tid, hvor der er konkurrence om arbejdskraften.

"Forsvaret kan jo ikke være løn-

førende, så det påhviler Forsvaret at give medarbejderne udfordringer og en tilfredsstillelse, så de synes, det er værd at tilbringe deres arbejdsliv i Forsvaret," siger ministeren.

På rundturen havde Claus Hjort Frederiksen et særligt ønske om at møde og tale med kvindelige soldater – både fastansatte og værnepligtige. Ministeren ville gerne have deres bud på, hvordan Forsvaret kan tiltrække flere kvinder.

"En del af kvinderne har gjort sig forestillinger om en videre karriere i enten Forsvaret, politiet eller andre steder. Men jeg synes også, at det er slående, at kvinderne gerne vil prøve sig selv af og udfordre sig selv," siger forsvarsministeren.

Imponeret minister

Mens ministeren har været på rundtur, har Forsvaret været ramt af sager om inhabilitet. Det er – en smule overraskende for Claus Hjort Frederiksen – overhovedet ikke blevet taget op over for ham. Ministeren slår fast, at han oplever Forsvaret som en organisati-

on, der er stærkt optaget af at køre efter reglerne.

"Det er klart, at når man som institution har den fysiske magt, så kræver det en særlig omhyggelighed med at overholde politiske beslutninger, internationale konventioner, krigens love og så videre. Der er jeg meget imponeret over, hvor omhyggelig man er i Forsvaret med at overholde de ting. Det har jeg lært at sætte pris på," siger ministeren.

Claus Hjort Frederiksen har været forsvarsminister siden slutningen af 2016, men rundturen og den direkte kontakt med de mange ansatte, som han har mødt, har efterladt ministeren med en endnu større respekt for medarbejderne, end han havde i forvejen.

"Det har været en meget opløftende og interessant tur. Jeg kan se, at der er en god ånd og en voldsom entusiasme på alle tjenestesteder og hos alle grupper af ansatte. Så det har været specielt opmuntrende at komme rundt og mærke det gåpåmod og den store vilje til at løse opgaverne, der er i Forsvaret," fastslår Claus Hjort Frederiksen. ■

H.M. Dronningen inspicerer jubilæumsparaden sammen med Chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Jens Garly.
Foto: Christer Holte

Hjemmeværnet har netop lanceret en ny rekrutteringskampagne, der blandt andet kan ses på de sociale medier. Foto: Kunde & Co.

HJEMMEVÆRNET RUNDER SKARPT HJØRNE

Hjemmeværnet har netop fejret 70-års jubilæum. Officielt blev Hjemmeværnet oprettet 1. april 1949 som en frivillig militær beredskabsorganisation og har eksisteret som sådan lige siden.

AF CHARLOTTE BAUN SENHOLT / HJK

JUBILÆUM

I år er det præcis 70 år siden, at det statslige hjemmeværn blev oprettet. Dengang som nu handler Hjemmeværnets historie først og fremmest om de titusindvis af dedikerede mænd og kvinder, der gennem alle årene aktivt har truffet et valg om at gøre en forskel i uniform for at støtte Forsvaret og samfundet som en del af Danmarks frivillige militære beredskabsorganisation.

Hjemmeværnet fejrede 70-års jubilæet søndag den 31. marts på Hjemmeværnsskolen i Nymindesgade med en parade med deltagelse af Hendes Majestæt Dronningen samt Hendes Kongelige Højhed Kronprinsessen. Ved paraden deltog ligeledes omkring 500 hjemmeværnssoldater og et større opbud af chefer fra de nordiske, baltiske samt amerikanske hjemmeværn. Desuden var der re-

præsentanter for Forsvaret, politiet, beredskabet og andre myndigheder.

Kronprinsesse Mary, der selv er medlem af Hjemmeværnet, blev på dagen tillige udnævnt til kaptajn. Som en særlig gestus overrakte Dronningen 70-års tegnet til en lille håndfuld særdeles trofaste frivillige soldater, der har været en del af Hjemmeværnet siden oprettelsen i 1949.

Barn af modstandsbevægelsen

Hjemmeværnets rødder går tilbage til modstandsbevægelsen under Anden Verdenskrig. Anført af Frihedsrådet mødtes 250 af modstandsbevægelsens ledere efter befrielsen i Odense den 9. juni 1945. De blev enige om at oprette et værn til forsvar for Danmarks selvstændighed, som skulle have rod i den civile befolkning og bygge på en frivillig indsats.

Det førte til oprettelsen af en række

hjemmeværnsforeninger med over 50.000 medlemmer. Men det blev hurtigt klart, at et hjemmeværn i det lange løb ikke kunne overleve som en halvoffentlig organisation. Så i 1948 blev hjemmeværnsloven vedtaget med lyntempo, og Hjemmeværnets officielle startdato blev fastsat til 1. april 1949. Danskerne forsvarets vilje blev udmøntet i den nye folkelige bevægelse, som fik stor opbakning og en hastig vækst i medlemstallet.

Et hjemmeværn i forandring

Gennem alle årene har Hjemmeværnet konstant søgt at udvikle sig og følge med tiden, rede til indsættelse, når Forsvaret og det samlede beredskab kalder. Dette har medført stigende krav til den frivillige indsats. Rejsen har betydet en udvikling i både opgaver, organisation, uniformer, bevæbning og udrustning. Internationalt indledte Hjemmeværnet en ny æra, da den første hjemme-

værnsdeling i 2008 blev udsendt til Afghanistan som støtte for Hærens enheder. Siden fulgte flere hjemmeværnsdelinger også til Kosovo. I dag er der fortsat bud efter hjemmeværnssoldaternes kompetencer i verdens brændpunkter.

"Hjemmeværnets grundlæggende opgave er fortsat at støtte Forsvaret og i forlængelse heraf samfundets øvrige beredskab. Vores udfordringer går på at fastholde vores frivillige soldater med relevante aktiviteter og samtidig rekruttere nye frivillige, især blandt de værnepligtige," siger chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Jens Garly.

Han understreger, at Hjemmeværnets militære rolle med det seneste forsvarsforlig er blevet mere tydelig. Hjemmeværnet har fået nye opgaver relateret til værtsnationsstøtte og har desuden fået ansvaret for at opstille Totalforsvarsstyrken i rammerne af hjemsendte værnepligtige og Hjem-

HJEMMEVÆRNET

Hjemmeværnet opstod under modstandsbevægelsen fra Anden Verdenskrig og blev den 1. april 1949, i overensstemmelse med Lov om Hjemmeværnets ordning vedtaget i juli 1948, til det statslige hjemmeværn.

Styrken tæller i dag knap 45.000 frivillige soldater.

Hjemmeværnet er opdelt i Hærhjemmeværnet, Marinehjemmeværnet og Flyverhjemmeværnet.

Alle frivillige soldater tager en grunduddannelse på 250 timer fra Hjemmeværnsskolen.

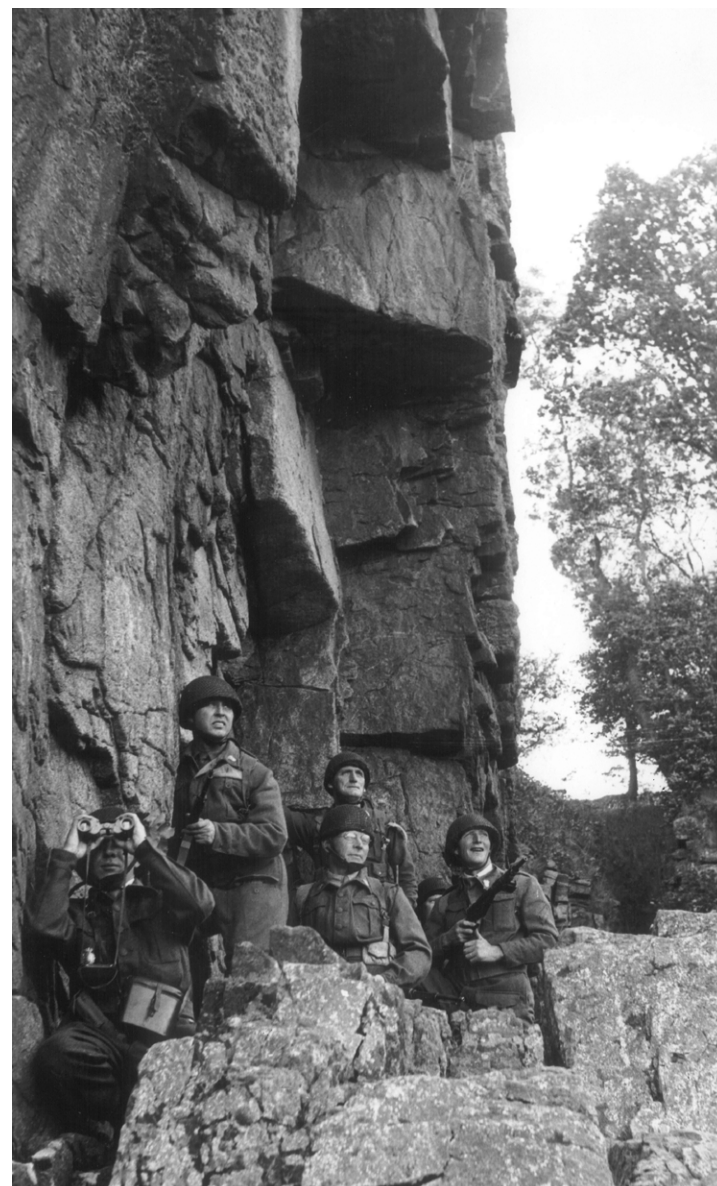
I 2018 blev Hjemmeværnet indsat

2.378 gange svarende til 334.890 timers støtte til Forsvaret, politiet og øvrige myndigheder. Størstedelen af indsættelserne sker til støtte for Forsvaret.

I spidsen for Hjemmeværnet står chef og generalmajor Jens Garly, og Den Kommitterede for Hjemmeværnet, Søren Espersen (DF).

Iklædning af hjemmeværnssoldater ved et af de første hjemmeværnsskorpser. Foto: Hjemmeværnsmuseet

Hjemmeværnet har med sin lokale forankring og høje beredskab udgjort en vigtig del af dansk forsvar. Foto: Rigsarkivet

meværnets aktive styrke.

”Vi skal så at sige passe på Danmark, mens hovedparten af Forsvarets stående styrker skal kunne deployere og være en del af NATO’s afskrækkelse eller forsvar langs NATO’s nordøstlige flanke. Hjemmeværnets kerneopgaver er netop bevogtning og overvågning. Det er det, vores hjemmeværnssoldater træner hele tiden, så de er forberedte og klar, hvis der opstår behov for dem i en kritisk situation. I mellemtiden støtter vi Forsvarets aktiviteter både til lands, til vands og i luften. Derudover yder vi en stor indsats for samfundets øvrige beredskab, herunder i særlig grad politiet,” forklarer Jens Garly.

Hjemmeværnschefen er derfor ikke i tvivl om, at Hjemmeværnet også er relevant i fremtiden:

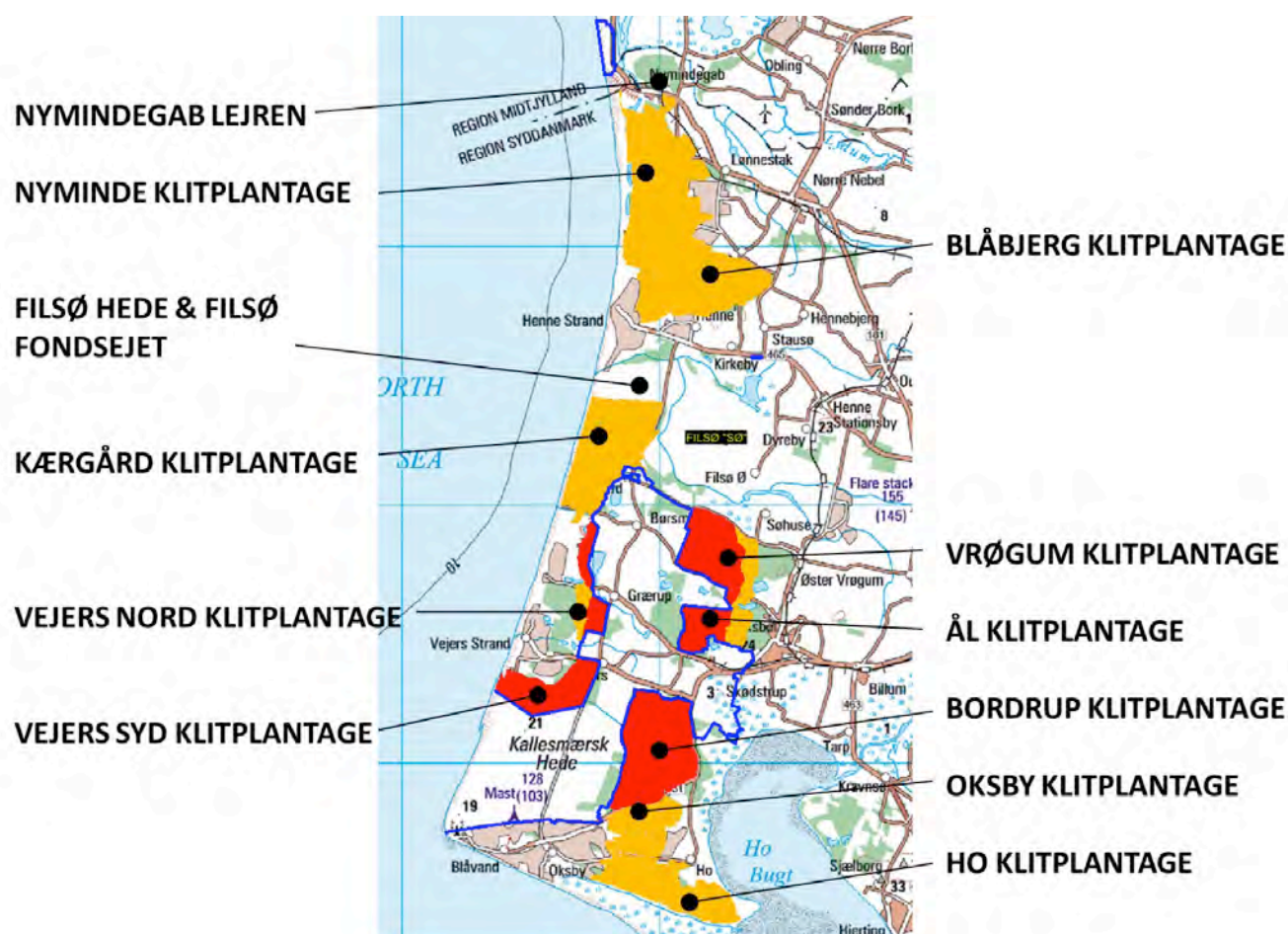
”Historien har vist, at det i den grad giver mening at fastholde et effektivt militært beredskab – det er præcis det, Hjemmeværnet kan tilbyde med sine dedikerede og kompetente frivillige soldater.” ■

En hjemmeværnsforening på øvelse – i selvindkøbte uniformer. Foto: Tøjhusmuseet

FORSVARET FÅR UDVIDET ADGANG TIL NATURSTYRELSENS AREALER

En ny aftale mellem Forsvarsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet fordobler i perioder det areal, hvor Forsvarsministeriets myndigheder kan gennemføre træning og uddannelse ved Oksbøl.

AF FORSVARSKOMMANDOEN

TERRÆN Forsvarsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet har indgået en aftale, som giver Forsvaret adgang til dele af Naturstyrelsens arealer i Oksbøl-området. Det betyder, at Forsvaret blandt andet får mulighed for at øve med større enheder – helt op til brigadeniveau. Det giver bedre mulighed for at opstille de kapaciteter, som er ønsket i det seneste forsvarsforlig. Forsvaret får bedre adgang til nogle plantager omkring øvel-

sesterrænet, hvor der nu skal anlægges veje og spor. Dermed kan Forsvarets enheder bedre udnytte de operative træningsmuligheder i terrænet.

”Når man vil opstille en brigade på 4.000 mand, som man vil kunne tilbyde NATO, skal den også have mulighed for at kunne øve sig på én gang – med hele brigaden i spil. Det får vi meget bedre mulighed for med adgangen til det nye terræn,” siger brigadegeneral Henrik Lyhne, der er chef for 1. Brigade og tilføjer:

”Nu er der kommet den rette bredde og

dybde i terrænet, som gør, at vi kan folde øvelsen ud, og vi kan bruge terrænet på en helt anden måde. Der er masser af nye muligheder,” siger Henrik Lyhne, der også påpeger, at det mindsker behovet for at tage til udlandet for at træne i større øvelsesterræner, hvilket ifølge ham både er dyrt og tidskrævende.

Naturen skal fortsat beskyttes

Aftalen mellem de to ministerier tilsidesætter ikke de generelle regler og love, der gælder for Forsvarsministeriets aktiviteter –

der skal fortsat søges om dispensationer efter gældende regler, civilbefolkningen skal adviseres, osv. Aftalen indebærer, at de to ministerier nedsætter en arbejdsgruppe, der skal afklare myndighedsforhold i forbindelse med aktiviteterne, herunder se på, hvorledes dette sker mest enkelt og effektivt, og hvordan naturen skånes mest muligt, samtidig med at Forsvaret får mulighed for at lave brugbare og realistiske øvelser.

Derudover skal den enkelte soldat instrueres i, hvordan naturen beskyttes under Forsvarets brug. Den daglige drift af samarbejdsaftalen er lagt i hænderne på Skydesikkerhedselementet i Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn (SKYOKS), som er en del af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

”Al anvendelse af Forsvaret og Naturstyrelsens arealer skal fortsat anmeldes via bookingsystemerne. Her får man at vide, hvordan man må bruge arealerne. Dertil vil vi instruere soldaterne i, hvordan de skal begå sig i områderne. De skal lære at se, hvad det er for noget natur, de bevæger sig i – og de skal for eksempel vælge at grave og køre de steder, hvor det er mest skånsomt, og samtidig løse deres operative opgave. Desuden vil førerne få særlige direktiver om, hvor man må grave og køre med bæltekøretøjer,” siger Stig Gunnar Larsen, major og chef for SKYOKS.

Han henviser til ”Kortfolder Oksbøl”, også kendt som ”Oksbølfolderen”, som beskriver, hvordan man skal færdes og agere i området for at skåne naturen. Den bør alle soldater, der skal øve i området, læse.

”Vi skal også passe på naturen for at bevare områdets værdi som øvelsesområde. Hvad vi kommer til at ødelægge i dag, kan vi ikke få samme uddannelsesmæssige effekt af i morgen. Vi skal med andre ord også beskytte det for de kommende generationer af soldater,” siger Stig Gunnar Larsen.

Allerede i år vil den nye aftale give nye muligheder for øvelsesaktiviteter. Men den fulde effekt af aftalen vil først blive udfoldet i takt med, at der er økonomi til anlæggelse af de planlagte veje og spor, hvilket forventes at tage mange år. ■

FAKTA

Stadig adgang for offentligheden

Aftalen mellem Forsvarsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet indebærer, at publikum og andre brugere stadig vil have adgang til arealerne, når Forsvaret ikke bruger dem. Udgangspunktet for aftalen var Forsvarets behov for uddannelse og træning. Forsvaret kan derfor bruge Naturstyrelsens arealer henholdsvis cirka 28 dage (den nordlige del) og cirka 75 dage (den sydlige del) om året. Som led i aftalen introduceres desuden et tættere lokalt samarbejde, hvor Naturstyrelsen og Forsvarets aktiviteter løbende koordineres.

Adgangsforhold på Forsvarsministeriets arealer

På den mobilvenlige hjemmeside Forsvarets Terræner informeres publikum om adgangsregler for Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn og andre af Forsvarsministeriets store naturområder. Hjemmesiden kan bruges til at finde adresser og adgangsforhold. Find siden på www.bit.ly/terræner.

Vær med til at beskytte naturen

Som soldat, der benytter området, kan du være med til at beskytte områdets natur. Lyt til instruktioner fra din overordnede og læs ”Kortfolder Oksbøl”, som beskriver, hvordan man skal færdes og agere i området for at skåne naturen. Folderen kan du få hos Skydesikkerhedselementet i Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn.

Behov for mere areal

Forsvarets behov for at kunne træne i et større område følger blandt andet af udmøntningen af forsvarsforliget 2018-2023. Staten ejer cirka 14.000 hektar jord i Oksbøl-området, hvoraf Miljø- og Fødevareministeriet har cirka 8.000 hektar, og Forsvarsministeriet har cirka 6.000 hektar. Området rummer store naturværdier. Der er beskyttede naturområder, fredninger, Natura 2000-områder samt beskyttede dyrearter.

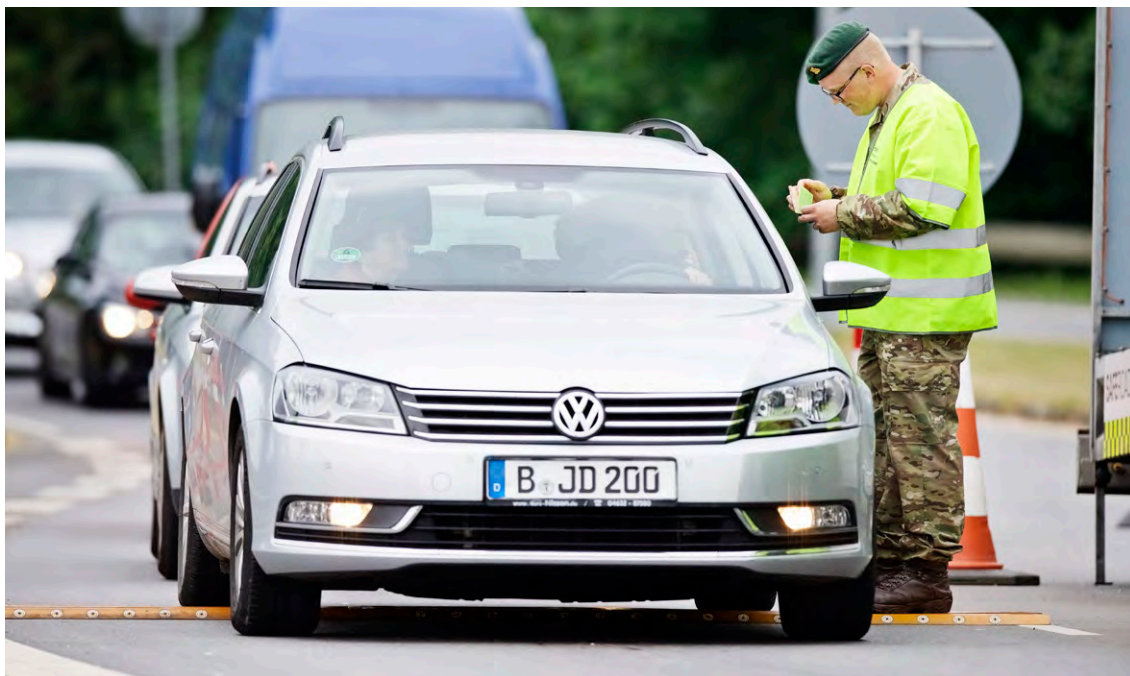
Arbejdet med en helhedsplan for Nyholm igangsat

FRASALG: Ifølge forsvarsforliget skal Søværnets enheder flytte fra Nyholm i København. Dele af Nyholm skal frasælges (den sydlige del), mens de historiske bygninger og monumenter skal bevares (den nordlige del). For de dele af Nyholm, der bevares, skal der udarbejdes en helhedsplan, som skal forelægges. Arbejdet med planen er nu igangsat, og der er nedsat en projektbestyrelse under ledelse af Forsvarsministeriet og med deltagelse af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarskommandoen. Projektbestyrelsen har indledningsvis indkaldt en række nuværende brugere og interessenter med henblik på at få et overblik over deres ønsker for og forslag til området. Ligeledes afklares det internt i Forsvaret, hvilke funktioner og enheder der fremadrettet skal være på Holmen. ■ /FES

Foto: Christer Holte

FLERE SOLDATER FRA HÆREN GÅR TIL GRÆNSEN

Et større antal soldater fra Hæren skal fra april støtte politiet med grænsekontrollen ved grænsen til Tyskland i Sønderjylland.

AF SIMON J. ELBECK / FKO

GEFION

Når danskerne har været på vej hjem fra ferie i Europa eller shoppingtur i grænsebutikkerne ved Flensborg, er de hidtil hovedsageligt blevet mødt af soldater fra Hjemmeværnet ved den dansk-tyske grænse. Men fra april er det i højere grad soldater fra Hæren, der står klar til at kontrollere pas og papirer.

Det er soldater fra Ingeniørgementet og 1. Brigade, der i før-

ste omgang skal stå ved grænsen og udføre grænsekontrol.

"Opgaven bliver den samme som Hjemmeværnet løser nu, hvilket vil sige kontrol og visitering af indrejsende til Danmark, herunder kontrol af køretøjer, personer og rejsedokumenter," siger chef for Operationsafdelingen hos Forsvarskommandoen, oberst Jens Lønborg, om Hærens kommende opgave ved den dansk-tyske grænse.

Derudover kan bevogtnings- og transportenheden også bevogte fri-

hedsberøvede og asylansøgere og transportere dem til fremstilling eller til Røde Kors-centre.

Konkret vil opgaven med at støtte politiet ved grænsen i Sønderjylland blive løst af omkring 100 soldater fra Hæren samt kontraktansatte fra Hjemmeværnet.

Ændringen skyldes ikke utilfredshed med Hjemmeværnets indsats ved grænsen.

Grunden til, at Hæren fremover skal yde en større støtte ved grænsen skal findes i forsvarsfor-

liget, som regeringen vedtog i januar 2018. Her blev det besluttet, at Forsvaret skulle støtte politiet med blandt andet en øget og udvidet grænseindsats.

"Politiet har nydt stor glæde af samarbejdet med Hjemmeværnet i forbindelse med den midlertidige grænsekontrol. Vi har sammen med hjemmевærnsfolkene håndteret et stort antal tilrejsende migranter og flygtninge ved grænsekontrollen. Fremadrettet vil det primært være Hærens soldater, vi skal sam-

arbejde med om den omfattende, men nødvendige opgave, vi er blevet stillet. Det samarbejde ser jeg frem til på en god og professionel måde," siger vicepolitinspektør i Rigspolitiet Per Jensen.

Soldaterne fra Hæren skal også hjælpe politiet med at kontrollere, at togpassagerer mellem Danmark og Tyskland har papirerne i orden.

Hvis der skal ske frihedsberøvelser, som det hedder, så bliver det håndteret af politiet. ■

NY MYNDIGHED I FORSVARET PÅ PLADS

Det er besluttet at oprette en ny myndighed i Forsvaret med navnet Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste.

AF HELENA ISHØY / FKO

ORGANISATION

Hovedformålet med at oprette Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste er at skabe bedre rammer for Forsvarets vedligeholdelsesområde, så området kan understøtte Forsvarets operative behov, aktiviteter og beredskaber bedst muligt.

Målet er, at den operative del af Forsvaret oplever en bedre og mere sammenhængende løsning af de mange vedligeholdelsesopgaver. Dette vil forbedre Forsvarets evne til at holde fly, skibe, køretøjer og alt øvrigt materiel indsat skabt såvel under uddannelse som under indsættelse.

Den nye organisering vil i højere grad muliggøre bedre planlægning af vedligeholdelsesopgaver, bedre udnyttelse af værksteds-kapacitet og bedre brug af medar-

bejderressourcer og specialiserede kompetencer.

Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste oprettes som en Niveau II-myndighed underlagt Forsvarskommandoen. Hermed samles Forsvarets Hovedværksteder, 3. Vedligeholdelsesbataljon, dele af Flyvevåbnets helikoptervedligehold, dele af Air Force Training Center, jordudstyrsvedligehold ved Air Transport Wings samt Søværnets vedligeholdelselementer ved de Operative Logistiske Støttecentre i Frederikshavn og Korsør.

Tilbage i værnene bliver de faglige medarbejdere, der understøtter den direkte opgaveløsning, herunder 1. Echelon i Hæren, de sejlede teknikere i Søværnet samt en række tekniske specialer i Flyvevåbnet.

Samlet set berører etableringen cirka 1.700 stillinger, hvoraf cirka 900 er militære, og bemanningen

overføres 1:1 fra den eksisterende struktur. Der vil ved etableringen ikke blive afskediget medarbejdere. Det kan dog blive nødvendigt at omskole medarbejdere til også at kunne løse andre opgaver, ligesom ændringer i opgaveløsningen kan medføre, at enkelte stillinger på sigt må flyttes.

Langt de fleste medarbejdere vil ikke opleve nogen større ændringer i hverdagen, og den nuværende geografiske placering af værksteder fastholdes.

Medarbejderne i Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste vil fastholde den nuværende tilknytning til deres værn og dermed også nuværende uniformering og afmærkning.

Alle berørte medarbejdere er blevet orienteret om beslutningen, og hvilke konsekvenser den har lokalt, af deres nærmeste chefer. ■

HANGARSKIBSGRUPPEN

Fra den 4. marts og frem til 27. april 2019 skal fregatten "Niels Juel" være med til at beskytte det franske hangarskib "Charles de Gaulle".

Hangarskibsgruppen skal operere i den østlige del af Middelhavet, Det Røde Hav, Adenbugten, den nordlige del af Det Indiske Ocean ned til omkring Seychellerne og Den Persiske Golf.

"NIELS JUEL" HJÆLPER FRANSKMÆNDENE

Fregatten "Niels Juel" skal forsvare det franske hangarskib. Det er en unik mulighed for at træne samarbejde med nære allierede og få erfaring med at arbejde sammen med et hangarskib, mener skibschef.

AF KRISTIAN V. BRØNDUM / FKO / FOTO: MARINE NATIONALE

FRANKRIG

Den danske fregat "Niels Juel" skærer sig gennem Middelhavets blå bølger. Havet under fregatten er omkring 20 grader varmt, og en let vind indbyder mere til shorts end til kampuniform. I havet omkring fregatten ligger flere forskelligt udseende krigsskibe, og fra dem vajer flag fra både Italien, Portugal, Storbritannien og USA. I horisonten sejler gruppens største skib, og fra det vejer flag i blå, hvidt og rødt. Franske flag.

Skibet i horisonten er hangarskibet "Charles de Gaulle", som "Niels Juel" er inviteret til at forsvare. Det gør den danske fregat som en del af den hangarskibsgruppe, der følger det enorme franske skib.

"Vi bruger først og fremmest vores radarer for at få en forståelse for, hvad der er i området af skibe og fly. Med det overbliksbillede er vi i stand til at vurdere, hvordan vi kan operere, og hvilke trusler der muligvis er i området," forklarer kommandørkaptajn Michael G. Landmark, der er skibschef på "Niels Juel".

Bliver situationen mere alvorlig, er fregatten bevæbnet med både missiler, kanoner og torpedoer.

En unik mulighed

Det er ikke mange nationer i verden, der råder over et hangarskib. Derfor er invitationen til at indgå i gruppen mere end bare et skulderklap fra en nær allieret. Det giver fregatten og dens besætning en sjælden mulighed for at få erfaring med et hangarskib.

"I en gruppe som denne er der alt fra kampfly til ubåde, hvilket tilsammen giver en virkelig unik mulighed for at træne nogle scenarier, vi ellers ville have svært ved

at finde andre steder," forklarer Michael G. Landmark.

Træningen skal give erfaring, der skal hjælpe til at udvikle Søværnet og bygge bro ud i det samarbejde, Forsvaret har med andre nære allierede i fremtiden.

Værnsfælles bidrag

"Niels Juels" besætningsmedlemmer bevæger sig målrettet rundt mellem hinanden i den store grå fregat og tæller omkring 120 mand i den faste besætning. Blandt de brede vandrette striber og ankre ses også gradstegn fra Hæren og Flyvevåbnet. For fregatten rummer også både en sprogofficer og officerer fra Flyvevåbnets Air Control Wing, der varetager kontrollen af luftrummet.

"Det, at vi har bidrag med fra alle tre værn, gør, at vi får bredt erfaringen ud til hele Forsvaret. Vi får også vist de andre nationer i gruppen, at vi er i stand til at løse mange forskellige typer af opgaver," forklarer Michael G. Landmark.

På fregattens helikopterdæk står der også den velkendte grønne EH101 Merlin-helikopter og soler sig. Helikopteren er specielt efterspurgt fra fransk side, fordi den kan løse en bred vifte af opgaver for hangarskibsgruppen.

"Helikopteren bidrager til, at vi kan løse den her opgave. Den kan lave søredninger, hvilket er ret vigtigt, når man indsætter kampfly fra et hangarskib. Ud over det kan den bidrage til at skabe det situationsbillede, vi arbejder ud fra, og så fungerer den som transport for både tropper og forsyninger," siger "Niels Juels" skibschef, Michael G. Landmark.

Skibet medbringer også juridiske specialister, så man sikrer, at skibets operationer hele tiden ligger inden for det mandat, de har med hjemmefra. ■

Forsvarsministrene fra Estland, Letland og Danmark afdækkede den nye divisionsstabs mærke.

Divisionschefen, generalmajor Flemming Mathiasen, udleverer nye skuldermærker til divisionsstaben under ceremonienden 8. marts i Adazi i Letland.

MULTINATIONAL DIVISION NORTH BLEV ÅBNET

Med den nye NATO-division lægger Forsvaret mere tyngde på Baltikum. Divisionen skal blandt andet være i stand til at indsætte større NATO-enheder i Baltikum under en krise i regionen.

TEKST OG FOTO: THOMAS JERICHOW / PAO MNDN

HOVEDKVARTER

Danmark, Letland og Estland markerede i marts åbningen af et markant bidrag til sikkerhed og stabilitet i Østersøregionen. Danske Division flyttede fra Haderslev og blev omdannet til NATO-divisionen Multinational Division North (MNDN) i Adazi ved Riga i Letland og i Karup.

Det skete med åbningsceremoni på kasernen i Adazi den 8. marts med deltagelse fra Danmark, Letland og Estland, der er de bærende lande (rammenationer) i den nye division.

Blandt deltagerne var forsvarsministrene fra de tre lande, der alle holdt deres del af åbningstalen. Forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen understregede blandt andet, at divisionen oprettes efter ønske fra de baltiske lande og er et udtryk for den usikkerhed, der præger regionen.

"For fem år siden dukkede der pludselig 'små grønne mænd' op på den ukrainske

halvø Krim. To uger efter bød Ruslands præsident, Putin, Krim velkommen i Den Russiske Føderation. Verden kiggede forundret med. Vi troede ikke den slags kunne ske i Europa, men det gjorde det. Det er en af hovedgrundene til, at vi står her i dag. At forhindre den slags ubehagelige overraskelser i fremtiden og demonstrere styrke og sammenhold i NATO-alliancen," sagde Claus Hjort Frederiksen i sin tale ved åbningsceremonien.

Det nye divisionshovedkvarter går nu ind i en fase af etablering og opbygning og skal være fuldt operativt inden for en kort årrække.

Divisionshovedkvarteret og dets støttende Command Support Battalion har personel både i Adazi og i Karup. Det skal bygges op til en daglig bemanning med en kerne på mere end 200 officerer og soldater i Letland og Danmark. Hovedkvarteret skal kunne være fuldt operativt i krise og konflikt med mere end 600 officerer og soldater i Letland på få dage.

Det betyder et meget højt beredskab for hovedkvarterets personel, der blandt andet skal kunne skabe forudsætningerne for indsættelse af større NATO-enheder i Baltikum under en krise i regionen.

Nye udfordringer

For divisionschefen, generalmajor Flemming Mathiasen er det en ny opgave, der er i god tråd med det, han har lavet tidligere.

"Det bliver en spændende udfordring at få mange nationer til at arbejde godt sammen. Heldigvis har danskerne, estere og letter haft et tæt samarbejde længe, så vi kender hinanden rigtig godt," fortalte Flemming Mathiasen i forbindelse med åbningsparaden.

Forsvarsministrene fra de tre rammenationer afdækkede divisionens nye skjold, der viser Knud Lavard i rustning på grøn baggrund og mottoet "Velox et acer" (hurtig og stærk), der overføres fra Danske Divisions skjold og historie. Derefter skiftede divi-

onschefen skuldermærke på stabens medlemmer.

Til daglig vil Multinational Division North få ansvaret for planlægning, uddannelse og træning i Estland og Letland. Dermed fortsættes og styrkes arbejdet med at styrke forsvaret af Estland og Letland, som Danske Division i mange år har været engageret i.

Multinational Division North kommer til at indgå i NATO's styrkestruktur under Multinational Corps North-East i Polen, der også har et stort dansk islæt.

Ud over at sikre fremførelsen af NATO-forstærkninger under en krise skal divisionen også selv kunne kæmpe. Dermed bidrager Danmark til NATO's afskrækkelse i forreste linje.

"Vi er i den østligste del af NATO's ansvarsområde, og vi skal huske, at vi blot er en lille del af en stor alliance. Det er det, der betyder noget," siger generalmajor Flemming Mathiasen. ■

Divisionschefen tog imod den lettiske forsvarsminister.

MULTINATIONAL DIVISION NORTH

Oprettet af Danmark, Letland og Estland den 8. marts 2019. Indgår i NATO's styrkestruktur.

Chef: Generalmajor Flemming Mathiasen.

Placering: Adazi, Letland, samt Karup, Danmark.

Fredstidsbemanning: Mere end 200 officerer og soldater i Letland og Danmark.

Krig/krisebemanning: Mere end 600 officerer og soldater i Letland.

Beredskab: Skal kunne være fuldt operative på få dage.

Divisionen støttes af en multinational Command Support Battalion, der er dansk ledet.

SERVICEPORTALEN BLIVER TIL mitFES

Tirsdag den 2. april lanceredes serviceportalen mitFES, der er en opdateret og forbedret udgave af den gamle serviceportal.

AF FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE

SERVICE

For dig som bruger betyder lanceringen af den nye version blandt andet en langt nemmere bestillingsproces og flere muligheder end tidligere. Udover nyt navn har portalen også fået nyt design. Den nye serviceportal er udviklet i tæt samarbejde mellem FES og ISS.

Hvilke forbedringer vil du opleve med serviceportalen mitFES?

Selv om den opdaterede version af mitFES dækker samme funktionaliteter som den tidligere, vil du alligevel opleve en række ændringer, når du fremover benytter dig af den nye serviceportal. En af de væsentligste forbedringer er, at du med den nye portal vil opleve en nemmere og optimeret bestillingsproces.

Du vil opleve forbedringer som:

- Lettere søgefunktioner
- Mulighed for booking af lokaler over flere dage og flere lokaler på samme bestilling, hvilket er en fordel, når du arrangerer kurser og andre større arrangementer
- Mulighed for fremover at kunne gemme dine favoritter – for eksempel et bestemt etablisement, som du typisk booker faciliteter på

Brug portalen fra mobilen

Som noget nyt kan du nu også tilgå mitFES fra din mobiltelefon – og hvis du gemmer serviceportalen på din startskærm, vil du kunne tilgå portalen på samme måde som en app.

Du kan naturligvis også tilgå portalen fra pc og tablet. Serviceportalen mitFES får desuden ny adresse, så hvis du har bookmarked den gamle serviceportal på din pc, skal du erstatte det med det nye link: <https://mitfes.iss.dk>

Løbende udvikling af portalen

Opdateringen af serviceportalen er et af de initiativer, der udspirer på baggrund af brugeroplevelsesundersøgelsen, og vi arbejder løbende på at forbedre brugervenligheden på portalen – og der er flere projekter i støbeskeen. For eksempel kommer du på sigt til at kunne genbruge gamle bestillinger, så du ikke behøver starte forfra, hvis du skal bestille det samme igen.

Brugerinddragelse løfter kvaliteten af brugeroplevelsen mitFES er din bestillingsportal, og det er altafgørende, at portalen fungerer hensigtsmæssigt set ud fra dine ønsker og behov. Derfor er serviceportalen mitFES blandt andet udviklet på baggrund af workshops med udvalgte brugere, ligesom den er testet af brugere for at sikre øget brugervenligheden.

Vi håber, at I vil tage godt imod den nye bestillingsportal, og vi håber, at serviceportalen i ny forbedret udgave fremover vil gøre det nemmere for jer at fortage bestillinger. Og tak til alle jer brugere, der er kommet med brugbart input, således FES og ISS i samarbejde har været i stand til at foretage optimale ■

Fakta om serviceportalen mitFES

Du finder serviceportalen mitFES på www.ejendomsstyrelsen.dk (internet)

På serviceportalen mitFES kan du bestille forplejning, booke værelser og mødelokaler, bestille viceværttopgaver og henvende dig, hvis du oplever fejl eller mangler

Brugernavn og adgangskode er det samme, som du bruger til den gamle serviceportal

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver?
I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

FLYETS GODS ER MORTENS ANSVAR

Morten er loadmaster på et Hercules fly, og det betyder, at han har ansvaret for alt det, der bliver transporteret med flyet. Samtidig hjælper han også piloterne med at identificere tekniske problemer under flyvningen.

TEKST OG FOTO: LÆRKE WEENSGAARD / FKO

HERCULES

Forsvarets transportfly, Hercules, kan transportere alt fra personel til køretøjer. Hvad end der bliver læsset ombord, har Morten som loadmaster ansvaret for det. Det er dog ikke hans eneste opgave, da han også er piloternes tekniske hjælpende hånd.

Spørgsmålet

Hvad laver en loadmaster?

Morten har været loadmaster ved eskadrille 721 hos Air Transport Wing Aalborg i snart 29 år, og ifølge ham selv er der ikke noget bedre sted at være i Forsvaret:

”Hvis du spørger mig, er det Forsvarets bedste job,” siger han.

En loadmaster er en fast del af besætningen på et Herculesfly og har en plads i cockpittet sammen med flyets to piloter. Det er loadmasterens ansvar at klarlægge flyet til både pålæsning og flyvning samt at få godset placeret korrekt, så vægten bliver ligeligt fordelt. Det er en opgave, der tager to til tre timer. Når flyet er landet, har loadmasteren ligeledes ansvaret for, at godset bliver læsset af, og at flyet enten er klar til overnatning eller til at flyve retur.

For at blive loadmaster skal man være uddannet

flymekaniker, og derfor har loadmasteren også til opgave at hjælpe piloterne med at identificere eventuelle tekniske problemer under flyvningen.

”Gennem uddannelsen som flymekaniker har vi indblik i, hvordan flyet fungerer. Så hvis en advarselsslampe om eksempelvis hydrauliksystemet begynder at lyse, kan vi finde ud, hvad problemet er,” siger seniorsergent Morten.

Hverdagen med et Herculesfly er meget varierende, og det betyder, at Morten ikke har en ’typisk uge’:

”Den ene dag kan jeg være på skydebanen og dagen efter i Grønland. Det er hele tiden forskellige missioner og dermed også forskellige mennesker.”

I løbet af sine mere end 9.000 timer i luften har Morten været af sted på mange missioner i forskellige lande. En af dem, der står klart i hukommelsen, er Afghanistan kort tid efter 9/11, hvor Hercules-flyet satte Jægerkorpset af. Morten var også i Thailand og Indonesien efter tsunamien i 2004, hvor de transporterede turister og nødstyr. Sidste år gik turen til Grønland for NASA.

”Missionerne gør selvfølgelig, at man går glip af et par fødselsdage, men generelt er det et job med rigtig mange gode timer og få øv-timer.” ■

Morten spørger:

Hvad laver en medarbejder på Station Nord?

FANGET PÅ INDLANDSISEN

Store afstande, uforudsigeligt vejr og mange andre udfordringer præger redninger i Arktis. I marts blev en ny kapacitet i form af nødudstyrs-kasser til forulykkede i ufremkommeligt terræn afprøvet på den grønlandske indlandsis.

TEKST OG FOTO: IDA SUHR BIRKEMOSE / AKO

KULDE 10 nødstedte samler sig om kassen, der kan blive deres redning. Rundt om dem strækker der sig bølger af fast is i alle retninger. Indlandsisen. Her er koldt, det blæser, og de er slet ikke klædt på til den barske grønlandske natur, tværtimod var de på vej mod varmere himmelstrøg i et charterfly. Det er scenariet for en test af Forsvarets nye nødudstyrs-kasser til redninger i Arktis, og scenariet er ikke urealistisk.

"Flere og flere fly krydser over Grønlands indlandsis, ligesom flere og flere krydstogtskibe sælger eksotiske rejser mod det øde og spændende nord. Det betyder også potentielt flere mennesker i nød, og netop derfor er nødudstyrs-pakkerne en del af Forsvarsministeriets Arktis-analyse fra 2016," forklarer chef for Joint Operations Centre ved Arktisk Kommando, kommandørkaptajn Michael Hjorth.

Arktisk Kommandos mission er blandt andet at beskytte Kongeriget i Arktis. Eftersøgning og redning er en af de mange delopgaver. Arktis-analysen anbefaler, at der ombygges en kapacitet til at kunne håndtere cirka 350 personer, der kan holdes i live i fem døgn i Grønland, indtil den afsluttende redning i form af helikopter eller skib kan finde sted. Det gøres ved 35 nødudstyrs-kasser, hver med indhold til 10 personer. Kasserne kan kastes ned med faldskærm fra luften til de nødstedte. Det er en af disse kasser, som 10 figuranter, der agerer nød-

stedte uden forudsætninger for at kunne overleve i et arktisk miljø, testede i marts.

At få varmen er første prioritet I cowboybukser, tynde jakker og tennissko står de samlet om nødudstyrs-kassen. Den ser ikke ud af meget, men forhåbentlig kan indholdet blive deres redning de næste par dage. Da kassens sider er bakset fri, viser sig seks andre kasser nedenunder. De er markerede med forskellige piktogrammer, der angiver indholdet.

"Det har været en vigtig overvejelse at udstyre kasserne både indvendig og udvendig med piktogrammer, så folk fra alle nationaliteter vil kunne benytte indholdet og forhåbentlig overleve," forklarer fungerende sektionschef i A5 planlægningsafdelingen og Challenger-pilot, kaptajn Peter Bakkestrøm, der har været med fra projektets start.

Der er ingen tvivl om, hvilken kasse der er vigtigst for de nødstedtes behov lige nu. Tøjkassen. Indholdet bliver fordelt blandt de 10 – orange redningsdragter, varme sokker, hue, handsker og luffer. Det er svært med kolde fingre at få genstandene på, men det lykkes, og de kan gå videre med de næste vigtige kasser, der indeholder telte, soveposer, liggeunderlag, mad og brænder til at koge sne til vand og opvarme felterationerne.

Netop kulden er en af de helt store trusler for nødstedte i det arktiske klima. At være fanget i minus 30 grader, når man ikke er klædt på til det, kan lynhurtigt give

forfrysninger og nedkøling (hypotermi). Det kan blive et problem, også når nødkasserne står pakket og klar til at blive sendt ud.

"Det siger sig selv med de store afstande, der gør sig gældende i Grønland, at det kan tage lang tid for hjælpen at nå frem. Hvis for eksempel et fly, der bliver nødt til at nødlande, når at sende et nød-signal, vil vi kunne nå frem med nødkasserne inden for alt mellem to og 12 timer. Det afhænger af, hvilke fly der er i området, som har mulighed for at støtte redningen. Det er en af udfordringerne med redning i Arktis," siger Peter Bakkestrøm.

Redninger i Arktis

Det er operationscentret i Arktisk Kommando, der varetager overvågningen af farvande og omkring Grønland og Færøerne og leder indsatsen til vands samt støtter Grønlands Polit med redninger ved kysten og på land. Redningsopgaverne i Arktis adskiller sig fra redningerne i Danmark på flere måder.

"De enormt store afstande heroppe gør, at hjælpen kan være længe undervejs, hvis de nødstedte ikke befinder sig tæt på en af de stationer, vi har til rådighed heroppe," forklarer Michael Hjorth.

Arktisk Kommando råder til daglig over inspektionsfartøjer og inspektionsskibe, det ene med en Seahawk-helikopter om bord. Desuden råder kommandoen over et Challenger-fly cirka 220 dage om året, et Hercules-fly i perioder og to helikoptere fra Air Greenland.

De kan alle benyttes til eftersøgning og redning, og det er ikke kun nødpakkerne, der kommer som ekstra støtte til Arktis. I år indgår både fregat og støtteskib for første gang som en fast del af de enheder, Arktisk Kommando kan råde over i sommerhalvåret. Tilsvarende har Slædepatruljen Sirius' reserve styrket dens kompetencer og har trænet redning på indlandsisen.

Som led i den politiske aftale om at styrke Forsvarets opgaveløsning i Arktis etableres desuden Arktisk Beredskabsstyrke. Styrken vil bestå af enheder, der vil kunne deployeres til Arktis i tilfælde af en hændelse, som Arktisk Kommando ikke kan håndtere med de kapaciteter, der er til rådighed til daglig. Det vil dog tage tre til fem dage for enhederne at nå til Grønland.

"Ud over afstandene spiller klima og infrastruktur en stor rolle. Vejret er meget omskifteligt både ved Grønland og på Færøerne. Det ene øjeblik kan der være klart vejr og roligt vand, og inden for få minutter kan himmel og hav stå i ét. I Grønland er der ikke veje mellem byerne, så det er via helikopter, skib eller hundeslæde, vi kan komme frem," siger Michael Hjorth.

Det omskiftelige vejr oplever de nødstedte (civile figuranter), der tester nødudstyret, også. De har ellers været heldige med vejret, men om eftermiddagen begynder det at blæse op. I en af kasserne er der snesave, som kan bruges til at skære sneblokke ud, og på den måde får de bygget sig et læhegn. I

ly for den værste vind går de til ro i minus 25 grader og vågner næste morgen til endnu en frysende dag med fare for isbjørne og snestorme, hvor de afventer redningen, der er på vej.

Hjælpen når frem

"Vi har været inspireret af lignende tiltag fra både Canada og USA, men har tilrettet indholdet, så det passer til de forhold, vi har i Grønland," forklarer kaptajn Peter Bakkestrøm og tilføjer:

"Nødudstyrs-kasserne vil blive fordelt på henholdsvis Station Kangerlussuaq og ved Keflavik. På den måde dækker vi hele Grønland, uanset om det først støttende fly kommer fra øst eller vest. Dermed lægges der op til, at redningsaktionen også kan støttes af de øvrige nationer, som opererer i området, ligesom vi naturligvis også støtter andre nationer i deres redninger."

Efter 50 timer på indlandsisen er hjælpen endelig fremme, og de nødstedte kan fragtes i sikkerhed. Pakkerne skal egentlig række i fem dage, men kassen, der er blevet testet, har været halveret. Der er stadig tomat- og aspargessuppe tilbage, og spillekortene har heller ikke været i brug, men ellers er det meste i kasserne brugt. Nu skal de næste måneder bruges på at tilrette indholdet samt indkøb og logistik, så kasserne kan stå klar til brug fra 2020.

"Vi ser frem til endnu en stærk kapacitet i vores beredskab for redninger i nord," siger kommandørkaptajn Michael Hjorth. ■

De nødstedte skal sove i telte i soveposer, der er særligt beregnet til de kolde temperaturer. Meldingen efter øvelsen lød, at størstedelen var yderst tilfredse med soveposen – det var mest næserne, der havde frosset.

De ”nødstedte” figuranter bruger kasserne til borde og siddestationer bag deres læhegn.

Med i kasserne er der en brænder og kedler til at koge sne og is til vand og tilberede feltrationerne.

De ”nødstedte” figuranter fordeler sig. Nogle sætter telte op, imens andre gør klar til at etablere toilet og vandkogningsstation.

ARKTIS-ANALYSEN

Arktis-analysen hedder egentlig ”Forsvarsministeriets fremtidige opgaveløsning i Arktis” og blev udarbejdet fra 2013-2016.

I 2016 indgik regeringen, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti en aftale, der implementerer anbefalingerne fra analysen.

Implementeringen af analysen er forankret ved Arktisk Kommando med støtte fra de tre værn.

Nødudstyrs-kasserne er tiltag nummer 26 ud af cirka 300 tiltag, og Flyvevåbnet har haft ansvaret for dette tiltag.

Der tilføres 120 millioner kroner årligt til de arktiske opgaver i aftalen.

Aftalen vil medføre øget tilstedeværelse med Forsvarets skibe og fly, bedre kommunikationsforbindelser og ikke mindst større satellitovervågning.

Analysen omfatter alle myndighedsområder under Forsvarsministeriet og er gennemført med inddragelse af grønlandske og færøske myndigheder.

DET LÆRTE VI PÅ ISEN

Camilla og Jens-Christian var to ud af 10 figuranter i testen af de nye nødudstyrs-kasser.

I valget af figuranter er der lagt vægt på, at de medvirkende ikke havde nogen forudsætning for at kunne overleve på isen.

Jens-Christian

sagsbehandler ved planlægningssektionen

”Jeg har virkelig erfaret, hvor svært det er at leve uden de ting, jeg til hverdag tager for givet. For eksempel er det ikke særlig sjovt at gå på toilettet klokken tre om natten i minus 25 grader. Jeg fik også hovedpine på andendagen, fordi jeg ikke drak nok vand – det er svært at mærke tørst og sult derude.”

Camilla

chefsekretær ved Arktisk Kommando

”Vi har lært rigtig meget på isen. For eksempel skal man passe på med at sidde stille, selv om der ikke er meget at lave, fordi man bliver gennemkold, og så er det svært at få varmen igen. Jeg tror, det er kulden, jeg vil huske bedst som figurant i øvelsen.”

DEN NYE PISTOL ER KNAK NOK UDLEVERET – NU SKAL DEN PÅ MUSEUM

Krigsmuseet har fået overdraget det første eksemplar af Sig Sauer 320 X-Carry. Den skal dog ikke udstilles. Endnu.

AF MARTIN FINNEDAL

KRIGSMUSEET

Den 27. februar blev den nye værnssfælles pistol, Sig Sauer 320 X-Carry, officielt taget i brug. Det amerikansk producerede håndvåben blev overdraget af chefen for den landmilitære division (Kapacitetsansvarlig Land (KALA)) i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), oberst Christian Ishøj, til repræsentanter for Hærkommandoen, Flyverkommandoen, Søværnet og Specialoperationskommandoen. Til stede var også Jørgen Walseth, der er museumsinspektør for Krigsmuseet, der tidligere hed Tøjhusmuseet. Han fik overdraget det helt særlige våben med serienummeret 0001DK. Det først producerede eksemplar til det danske forsvar.

Det er nemlig en tradition, at det første eksemplar – det såkaldte prøveeksemplar af nyt udstyr – sættes til side som en slags dokumentation. Faktisk præcis som når første eksemplar af en bog eller en avis havner på Statsbiblioteket. Når det hedder ”prøveeksemplar”, er det fordi, al Hærens udstyr tidligere blev lavet ”in house” af Hærens Tekniske Korps.

”Når man for eksempel lavede en ny type seletøj, kunne man nemt stå med tre-fire forskellige prøver, før man havde et brugbart resultat. Det var så et af disse, man gemte på depotet, hvis man havde brug for at se, hvordan det oprindelige stykke udstyr så ud,” fortæller Jørgen Walseth.

Det betyder dog ikke, at man i dag gemmer alt det udstyr, der

tilgår Forsvaret. Det har hverken Krigsmuseet eller Forsvaret ressourcer til.

”Vi vælger nogle repræsentative ting. Tøjhusmuseet har altid haft fokus på håndvåben og uniformer, så det vil vi selvfølgelig gerne gøre noget ekstra for. Vi har således det første eksemplar af M95 (gevær, *red.*) og af det nye LMG (let maskingevær, *red.*). Vi ønsker os også brændende det første eksemplar af det nye finskyltegevær, når det lander. Men der er grænser for, hvor meget vi kan opbevare. Hvis Forsvaret køber nyt hjelmovertræk, er det ikke sikkert, vi skal have samtlige varianter på magasin.”

Over 1.000 ting om året

Krigsmuseet indsamler over 1.000 effekter om året. De fleste af dem er dog i modsætning til Sig Sauer-eksemplet udrangeret. Centralt i dette arbejde er selvfølgelig FMI, der står for indkøb af al Forsvarets udstyr. Forsvaret og dermed FMI har nemlig pligt til at forsyne Nationalmuseet, som Krigsmuseet er en del af, med et eksemplar af militære effekter, der udgår, men også af nyanskaffelser. Det fremgår af en række bestemmelser og i øvrigt også ifølge den seneste museums-bekendtgørelse om FMI.

Det giver fast arbejde til den pensionerede politimand Jens Henning Jensen. Han har arbejdet som museumskonsulent i FMI siden 2017 og tager sig af al museumskoordinering, hvad angår udstyr til landsiden. Som jo også er det, der havner på Krigsmuseet. Han har i mange år været in-

teresseret i renovering af danske militærkøretøjer og har været sekretær i foreningen Danske Hærhistoriske Museer. Nu er hans hobby blevet til hans arbejde.

En stor del af hans arbejde går med langsomt, men sikkert at tygge sig igennem en masse procedurer.

effekten videre. FMI har jo også et budget, der skal holdes,” fortæller Jens Henning Jensen.

Uniform fra Krystalgade

Særligt våbeninteresserede skal ikke regne med at gå på Krigsmuseet og se Sig Sauer 320 X-Carry

En udgave af den nye værnssfælles pistol, Sig Sauer 320 X-Carry, med serienummeret 0001DK, blev den 27. februar overdraget af chefen for den landmilitære division (Kapacitetsansvarlig Land (KALA)) i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), oberst Christian Ishøj, til Jørgen Walseth, der er museumsinspektør for Krigsmuseet, der tidligere hed Tøjhusmuseet. Foto: Simon J. Elbeck

”Der ligger et kæmpe arbejde i at finde de effekter, der er modne til kassation, få dem indstillet til kassation/donation, få dem flyttet rundt i DeMars og i sidste ende få dem afhentet og transporteret med et ordrenummer. Man tager jo ikke bare noget. Så der er mange, der skal spørges og som skal tage stilling til for eksempel, om der er penge at hente ved at sælge

foreløbig. En genstand har i sig selv ikke nogen historisk betydning og bliver derfor ikke udstillet. Det har den først, når den bliver brugt. På udstilling lige nu har Krigsmuseet for eksempel en af de Leopard-kampvogne, der blev brugt under træfningen kendt som Operation Bøllebank i det nuværende Bosnien-Hercegovina 29. april 1994. Ligeledes indsamlet med henblik

på en eventuelt kommende udstilling om kampen mod terror er en komplet uniform båret af en dansk soldat posteret i Krystalgade; historisk interessant, fordi der jo ikke i Danmark er tradition for at se bevæbnet militær i gadebilledet.

Jørgen Walseth er ikke desto mindre rigtigt glad for sit eksemplar af den nye værnssfælles pistol (inklusive tilbehør), da den afløser et våben, Sig P210 Neuhausen, der er blevet brugt af det danske forsvar i mere end tre generationer. Faktisk synes Jørgen Walseth, at udskiftningen er så interessant, at han har spurgt sin samarbejdspartner i FMI, om Jens Henning Jensen kan skaffe de andre våben fra udbuddet samt den dokumentation, der ligger i udbuddet.

Som altid vil Jens Henning Jensen forsøge at trække på sine mange kolleger og sine mange kontakter, der er livsnødvendige i hans job. En stor del af de effekter, han skaffer, kommer nemlig, fordi nogen i systemet lige kender til det og det eksemplar, der ellers var i fare for at blive skåret op eller på anden måde kasseret.

Et eksempel på effekter, som ikke ryger på museum lige foreløbig, er fragmentationsveste og anden personbeskyttelse. Dem er der nemlig mangel på, og derfor prioriterer FMI at give dem til aktive soldater snarere end at anbringe dem på et museum. Og så er der som nævnt også økonomiske barrierer i forhold til, hvad Jens Henning Jensen kan skaffe til sin samarbejdspartner.

”Han får nok heller ikke den nye Piranha. Ikke lige med det samme i hvert fald,” konstaterer han tørt. ■

UDLEVERINGS- OG INDFASNINGSPLAN FOR NY PISTOL FORTSÆTTER

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse tabte klagesag, da Klagenævnet for Udbud den 15. marts 2019 afgav sin kendelse. Udlivering og indfasning af den ny værnssfælles pistol fortsætter dog som planlagt.

AF FORSVARSMINISTERIETS MATERIEL- OG INDKØBSSTYRELSE

AFGØRELSE

Klagen er indgivet af en leverandør, der ikke fik tildelt rammeaftalen for den ny værnssfælles pistol, og efter Klagenævnets opfattelse har Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI)

ikke overholdt det såkaldte ligebehandlingsprincip i forbindelse med udbudsprocessen. Chefen for den landmilitære division i FMI, oberst Christian Ishøj, tager kendelsen til efterretning, men mener til besindighed:

”Kendelsen er taget ad notam, og de afledte muligheder og konsekvenser vil i den kommende tid

blive analyseret grundigt. Dereksisterer en række muligheder, og det er min klare forventning, at kendelsen ikke vil medføre umiddelbare konsekvenser eller væsentlige ændringer for brugerne,” siger Christian Ishøj og tilføjer:

”Sig Sauer (den valgte pistol, *red.*) klarede sig klart bedst i testen og var den pistol, som bru-

gerne fra værn og kommandoer foretrak. Kendelsen baserer sig på juridiske detaljer af sproglig karakter, og grundlæggende har vi gennemført et grundigt og professionelt udbud, som har givet den rigtige vinder. Desværre har én af vores formuleringer om ét af kravene ikke været præcis nok,” siger Christian Ishøj.

FMI overdrog den 27. februar 2019 den nye værnssfælles pistol til de værn og kommandoer, som skal anvende den. Læs mere om pistolen og udvælgelsen på www.fmi.dk og www.forsvaret.dk.

Klagenævnets afgørelse kan indbringes for domstolene af såvel klager som indklagede. ■

DE FØRSTE PIRANHA 5 OG EAGLE 5 ER NU OVERDRAGET TIL HÆREN

De nye køretøjer blev vist frem i øvelsesterrænet på Antvorskov Kaserne.

Piranha 5 er et moderne køretøj, som vil sikre soldaterne en større sikkerhed og mobilitet. De nye pansrede mandskabsvogne erstatter de 55 år gamle M113 pansrede mandskabsvogne. Piranha 5 opbygges og produceres i seks grundlæggende varianter; infanteri-, ingeniør-, kommandostations-, mekaniker-, ambulance- og mortérvarianten.

De nye pansrede patruljevogne, Eagle 5, er en opgraderet version af Hærens nuværende Eagle IV, med en bedre beskyttelse og større nyttelast. De nye Eagle 5 skal på sigt erstatte Eagle IV-flåden, og derfor er Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse allerede i gang med at anskaffe flere af disse køretøjer.

Onsdag den 27. marts overdrog Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse de første nye pansrede køretøjer til Hæren. Anskaffelsen indeholder i alt 309 Piranha 5 og 36 Eagle 5.

AF CAMILLA ADAMS / FMI / FOTO: LARS BØGH VINTHNER / FKO

KØRETØJER

Anskaffelsen af de nye pansrede mandskabsvogne, Piranha 5, er en af Hærens største anskaffelser. Sammen med de nye pansrede patruljevogne, Eagle 5, skal de udgøre grundstammen i opbygningen af den nye brigade. Derfor blev den officielle overdragelse af de første køretøjer markeret ved en overdragelsesceremoni den 27. marts på Antvorskov Kaserne i Slagelse, hvor mere end 100 gæster var mødt op heriblandt forsvarsministeren, forsvarschefen og chefen for Hærkommandoen.

Begge køretøjer produceres af den schweiziske leverandør General Dynamics European Land Systems – GDELS Mowag. Der anskaffes i alt 309 Piranha 5 frem mod 2023 og 36 Eagle 5, som alle forventes leveret ved udgangen af maj i år. ■

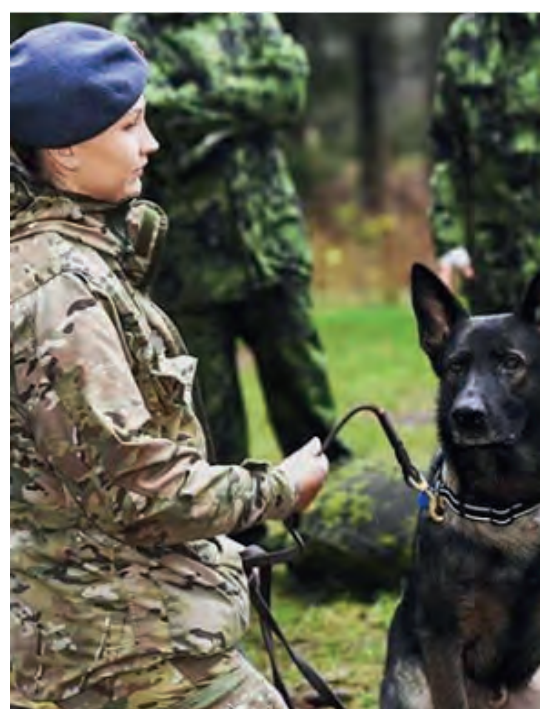
Forsvarsministeren og en stor del af forligskredsen samt forsvarschefen og chefen for Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Flemming Lentfer var mødt op til sceremonien for at fejre overdragelsen af de nye køretøjer til Hæren.

FORSVARET PÅ DE SOCIALE MEDIER

Her er Forsvarets SoMe-team

13 medarbejdere er udvalgt til Forsvarets nye SoMe-team.

I sidste udgave af Forsvarsavisen eftersøgte Forsvarskommandoens Kommunikationssektion (KOM) dedikerede medarbejdere til etableringen af Forsvarets SoMe-team. Nu er 13 medarbejdere udvalgt til at indgå i teamet som Forsvarets ambassadører på sociale medier. Teamet skal være med til at fortælle om Forsvaret ved at dele indhold om deres hverdag både via deres egne profiler på de sociale medier og gennem Forsvarets officielle Instagram-profiler, @forsvaret.dk og @forsvarets_uddannelser. Initiativet vil i begyndelsen primært udspille sig på Instagram, men teamet skal i samarbejde med KOM og Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) være med til at videreudvikle konceptet i fremtiden. Initiativet søsættes først officielt i slutningen af maj, men her kan du se, hvem teamet indtil videre består af.

Sofie, konstabel, Hæren**Simon**, overkonstabel, Hæren**Malak**, sprogofficerskadet, Forsvarsakademiet**Peder**, kaptajn, Flyvevåbnet**Frederik**, sergent i Hæren under uddannelse til officer**Emil**, overkonstabel, Den Kongelige Livgardes Tamburkorps**Michelle**, hundefører i bevogtning, Flyvevåbnet

Af Celine Emma la Cour / FKO

Følg Forsvaret på **INSTAGRAM** her:
<https://www.instagram.com/forsvaret.dk/>

Jeppe, sergentelev, Hæren

Marie Louise, værnepligtig, Hæren

Steffen, overkonstabel, Hæren

Cecilie, marinekonstabel, Søværnet

Katja, fighter allocator, Flyvevåbnet

Jens, overkonstabel i Reserven

JEG LÆSER, SER OG HØRER

Strategisk selvledelse

Af Stephen Bungay

LÆSER

Ingen plan overlever første møde med fjenden. Heller ikke ledelsesplaner. Derfor plæderer Stephen Bungay for, at virksomheder har brug for en klarere retning i stedet for kontrol ned i detaljerne. At forfatteren også er militærhistoriker, gør kun hans bog endnu mere tankevækkende, som når han for eksempel drager paralleller mellem den preussiske hær i det 19. århundrede og moderne organisationer.

Pseudoarbejde – hvordan vi fik travlt med at lave ingenting

Dennis Nørmark og Anders Fogh Jensen

LÆSER

Bogen er en veloplagt opsang til det moderne arbejdsliv og en løftet pegefinger over for arbejde, der ikke skaber værdi. Det er vigtigt, at vores arbejde er nyttigt, og vi formår at takle de udfordringer, vi møder i arbejdslivet, og ikke spilder tiden med nyttesløse opgaver.

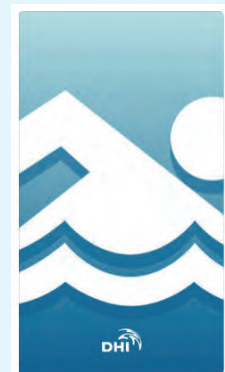

Badevand

app

SER

Jeg bor tæt ved havet og vinterbader. Det er en fantastisk følelse, når kroppen finder ud af, at den ikke døde i mødet med det kolde vand og derfor udløser store mængder signalstoffer. Derfor aflæser jeg tit temperaturen på denne app.

Brian Kæmpe Berthelsen

major og chef for
 Ledelselementet og
 Veteransekretariatet,
 Veterancentret

PH.D.-AFHANDLING:

DER ER IKKE ALTID PLADS TIL ALLE, DER KAN OG VIL

Beate Sløk-Andersen har som den første nogensinde skrevet en ph.d. med udgangspunkt i den danske værnepligt. Der er plads til forbedringer, mener hun. Blandt andet er det vigtigt at diskutere, hvilke evner og kompetencer der honoreres.

AF MARTIN FINNEDAL

VÆRNEPLIGTEN

”Vi er alle lige, men nogle er mere lige end andre.”

Ovenstående citat kommer fra George Orwells bog ”Kammerat Napoleon”, men det kunne lige så godt være sagt af en dansk værnepligtig. For det er ikke lige nemt for alle at blive anset som en god soldat. Heller ikke selv om man lever op til de eksplicitte formulerede krav og i øvrigt gør, som der bliver sagt. Det er lige så meget en række ikke-specificerede forventninger, man skal leve op til. Heriblandt forventninger til, hvordan man ser ud, og hvilke jokes man griner ad. Vel at mærke forventninger som de personer, der har dem, ikke nødvendigvis selv er bevidste om.

Etnologen Beate Sløk-Andersen har skrevet ph.d.-afhandlingen ”The Becoming of Good Soldiers”, den første af sin slags, der undersøger den danske værnepligt. Hun har selv gennemgået værnepligten og i forløbet interviewet såvel sine værnepligtskolleger, sergenter, næstkommanderende, kompagnichefen, regimentschefen samt en næstkommanderende og en kompagnichef fra et andet regiment.

En af de vigtigste konklusioner i den 278 sider lange afhandling er, at Forsvarets udsagn om, at Forsvaret er en arbejdsplads for alle, der kan og vil, ikke stemmer helt overens med virkeligheden.

Modsætningsfyldte forventninger

Ifølge afhandlingen bliver de værnepligtige mødt af et system med tavse og/eller modsætningsfyldte forventninger. Man bliver for eksempel populær blandt sergenterne, hvis man hjælper sine kammerater med at få styr på uniformen, men upopulær, hvis man gør det for meget.

”Man får til dels ubevidst arbejdet med nogle fravælgelsesmekanismer, som ikke nødvendigvis stemmer overens med Forsvarets overordnede idéer om, hvordan man vurderer værnepligtige som værende gode eller ej. Forsvaret har nogle eksplicitte kriterier og optagelseskra på deres uddannelser, og der bliver løbende givet karakterer og vurderet på de værnepligtiges præstationer. Men de kriterier, man giver karakterer ud fra, er stadig tilpas vage til, at der er rigtigt meget plads til, at de der står og vurderer, kan lave deres tolkning af, hvad det vil sige at være en god soldat. Man (dem, der vurderer de værnepligtige, *red.*) kan tro, at det er en objektiv vurdering af andres kompetencer, men det vil ofte være en ubevidst afspejling af, hvad man selv er god til,” siger Beate Sløk-Andersen.

Hun understreger, at de ansatte i Forsvaret på den måde ikke adskiller sig fra alle mulige andre ansatte

i alle mulige andre organisationer, og at hendes arbejde ikke skal ses som en kritik af de – efter hendes vurdering – hårdtarbejdende og dedikerede sergenter, der står foran deres livs første opgave som ledere.

”Det er vigtigt at påpege, at de beskrevne fravælgelsesmekanismer ikke handler om enkeltindviders intentionelle forskelsbehandling. Det, vi i stedet skal kigge på, hvis der skal ændres noget, er den kollektive kultur, som sætter grænser for, hvad der er ok, og hvad der er plads til,” siger Beate Sløk-Andersen.

Hvor lægges sports-bh'en?

Derudover er der en række strukturelle problemer, der er med til at understøtte en forskelsbehandling, der signalerer til både sergenter og officerer samt ikke mindst de værnepligtige selv, at det er normen for en soldat at være mand. De kvindelige værnepligtige kan for eksempel – i modsætning til de mandlige ditto – på grund af den nuværende værnepligtslov droppe ud, når de ønsker. De får heller ikke – ligeledes i modsætning til de mandlige ditto – inddraget deres sygesikringsbevis og kan derfor stadig bruge egen læge under værnepligten. I det hele taget er der en lang række eksempler, hvoraf en del måske kan virke trivielle, der signalerer, at en soldat er af hankøn.

”Når der er mønstring en gang om måneden, og man skal lægge alt udleveret udstyr op på lige rækker, og alle skal lægge det ens frem, så er der en ting, de kvindelige værnepligtige står tilbage med, og det er sports-bh'er, for de er ikke blevet tænkt med ind. Det bliver en materialiseret markering af ikke at passe ind, fordi mønstringen er lagt an til, at den her ekstra komponent ikke indgår. Og det forbliver uafklaret, hvad man skal med den. Så står man der som kvindelig værnepligtig og har fået at vide, at der ikke må være noget tilbage i skabet, men når man skal lægge sit udstyr frem, er der heller ikke noget sted at lægge den,” lyder det fra Beate Sløk-Andersen, der fortsætter:

”Det virker virkelig trivielt, og det gør måske heller ikke nogen stor forskel i situationen, men det er et eksempel på, hvordan uniformen og dens komponenter er med til at markere, at hele Forsvaret er designet til den mandlige krop og ikke den kvindelige.”

Ikke hypermaskulin arbejdsplads

Når hun interesserer sig for værnepligten som forskningsområde, er det dels fordi, værnepligten er den første rejse ind i den militære verden og dermed et nyt grænseland mellem, hvad der anses for godt og dårligt, og fordi værnepligten er Forsvarets vigtigste rekrutteringsværktøj. Ønsker man sig et mere mangfoldigt Forsvar, skal man begynde med værne-

pligten. Derfor er det ifølge Beate Sløk-Andersen vigtigt, at Forsvaret har fuldt fokus på, hvilken verden den værnepligtige møder. Hun understreger, at Forsvaret i forvejen har en kæmpe diversitet og langt fra er den konservative hypermaskuline arbejdsplads, som mange tror. Og det er blandt andet takket være værnepligten.

”En af effekterne af, at vi stadig har et værnepligts-system, er, at du får en langt bredere palet af folk ind i Forsvaret, end hvis man kun havde professionelle soldater. Den brede forankring i den danske befolkning gør, at du på Forsvarets basisuddannelser har en ret bred mangfoldighed. Udfordringen er, at hvis man gerne vil have en større mangfoldighed i Forsvaret generelt set, så skal man sørge for at holde fast i og udnytte, at man faktisk på indgangsniveauet har en ret bred palet at vælge fra. Og der er udfordringen, at der eksisterer den holdning – måske endda især i niveauet over værnepligten – at hvis ikke man kan lide lugten i bageriet, så kan man jo bare gå sin vej. Men hvis man gerne vil have de bedst mulige soldater, får man så dem ved at holde fast i den samme lugt i bageriet, eller skal man se på, om lugten er værd at rykke på?” spørger Beate Sløk-Andersen og fortsætter:

”Allerede til sessionen får man sorteret rigtigt mange fra. Der er så allerede her nogle kriterier, man kan diskutere. Men de, der så bliver værnepligtige, har aktivt valgt Forsvaret til. Forsvaret har med andre ord deres fulde opmærksomhed. Og når man så har det, er det vigtigt at tænke over, hvordan Forsvaret præsenterer sig som arbejdsplads, og hvordan man gør for eksempel sergenter ekstra bevidste om, hvad vi genkender som træk på at være en god soldat.”

Sig det højt og tydeligt!

At give mere plads til mangfoldighed i Forsvaret handler ifølge Beate Sløk-Andersen ikke om at sænke standarden for, hvad det vil sige at være en god soldat, men om, at der skal være større gennemsigtighed og diskussion af, hvad det præcis vil sige at være god. Faktisk mener hun, at såvel medarbejdere som ledere på alle niveauer i Forsvaret bør interessere sig meget mere for at præcisere, hvad der i deres konkrete enheder kendetegner gode soldater – og at sige det højt og tydeligt. Derudover tror hun, det ville være sundt at gennemgå Forsvarets optagelseskra igen.

”Selv om de fysiske adgangskrav er såkaldt funktionsrettede, kunne man godt genbesøge dem med et kritisk blik og se på, om de vitterligt er funktionsrettede, eller om de er formet af en kultur, der har en stærk krop som ideal. Man kunne sagtens stille spørgsmålet: Stærk, hvordan?” ■

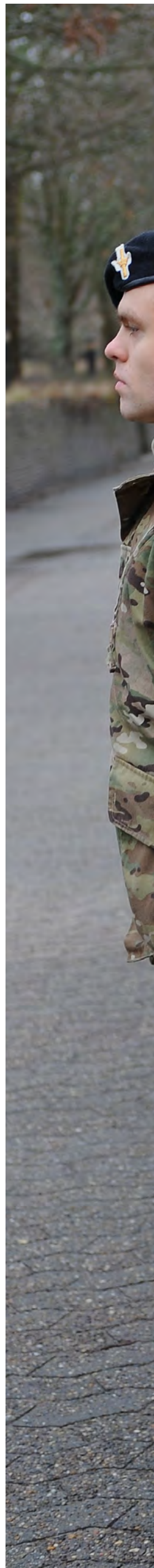

FOTO: KAPTAJN HENRIK, PRESSEOFFICER

FORSVARET VIL VURDERE VÆRNEPLIGTIGE PÅ DERES SAMLEDE POTENTIALE

Fremadrettet skal værnepligtige ikke alene vurderes på, om de eksempelvis er gode infanterister, men også om de kan anvendes et andet sted i Forsvaret.

AF MARTIN FINNEDAL

MANGFOLDIGHED

”Det er ikke sikkert, at værnepligtig Jens eller Ulla kan blive verdens bedste geværskytte i et infanterikompani. Derfor skal vores befalingsmænd og delingsførere kigge på, om selvsamme Jens og Ulla måske kan være smadder gode et andet sted i Forsvaret, og måske foreslå vedkommende at søge ansættelse indenfor en anden tjenestegren eller i et af de andre værn.”

Sådan siger mangfoldighedssagsbehandler major Jesper fra Forsvarskommandoens Strategisk HR Sektion.

Han genkender på nogle områder det billede, den nye ph.d. ”The Becoming of Good Soldiers” af Beate Sløk-Andersen tegner af de værnepligtiges oplevelser, hvor der peges på, at et af de største problemer er uklarhed om, hvordan man på befalingsmandsniveau definerer en god soldat.

Forsvaret har derfor et ønske om at erstatte den nuværende forholdskarakter med en såkaldt potentialevurdering. Forholdskarakteren, der for værnepligtige er afgørende for, om de kan gå videre fra basisuddannelse til reaktionsstyrkeuddannelse og konstabeluddannelse, gives med udgangspunkt i den værnepligtiges faglige niveau og forhold i tjenesten efter de fire måneders værnepligt. Skulle den værnepligtige være så uheldig at brække et ben eller på anden måde ikke passe kompetencemæssigt ind der, hvor vedkommende er landet i sin værnepligt, vil man risikere at få en karakter, hvor man ikke kan søge ansættelse eller uddannelse i Forsvaret efterfølgende.

”På den måde taber man på nuværende tidspunkt flere blandt de værnepligtige ud af Forsvaret – værnepligtige, som for nogens vedkommende kunne være gået fint ind i andre uddannelser og/eller stillinger efter værnepligten, hvis man vurderede dem ud fra en samlet potentialevurdering i stedet for. Og ham eller hende med det brækkede ben – som kunne være en super dygtig infanterist in spe – får en ’second chance’ for en karriere i Forsvaret. Med den nuværende forholdskarakter vil de risikere at få en ’ikke bestået’, når de ikke kan gennemføre værnepligten på grund af det brækkede ben. Dermed afskriver vi et kæmpestort rekrutteringspotentiale,” fortæller major Jesper.

Potentialevurderingen er kun ét af de mange tiltag, som Forsvaret har iværksat for at blive bedre til at rekruttere og fastholde personel. Ifølge Jesper ønsker Forsvaret nemlig at afspejle det omkringliggende samfund og dermed skabe en god og mangfoldig arbejdsplads, som er attraktiv for såvel mænd som kvinder.

Dette viser sig blandt andet også gennem en række tiltag på mangfoldighedsområdet, som blandt andet skal medvirke til at Forsvaret bliver bedre til at fastholde de cirka 19 procent af de værnepligtige, der i dag er kvinder.

”Vi er ikke der, hvor vi skal være,” erkender major Jesper.

”Derfor fortsætter vi mangfoldighedsindsatsen, hvor vi blandt andet prøver at tænke ’gender’-perspektivet ind. Ikke alene i vores operationer, men også i vores dagligdag.” ■

”

Så står man der som kvindelig værnepligtig og har fået at vide, at der ikke må være noget tilbage i skabet, men når man skal lægge sit udstyr frem, er der heller ikke noget sted at lægge den.

Beate Sløk-Andersen

FAKTA

Det er en politisk beslutning, at kvinder ikke er værnepligtige, men kan aftjene værneret i fire måneder. Forsvarets kontrakt med den kvindelige soldat følger dermed også de politisk bestemte regler, der gør, at kvinder – modsat

mændene – kan forlade uddannelsen før tid.

Jævnfør værnepligtsloven skal Forsvaret desuden påtage sig det sundhedsfaglige ansvar for de værnepligtige, det vil sige mændene. Da kvinderne ikke er

omfattet af værnepligt, gælder dette ikke for dem, hvorfor de bruger egen læge gennem uddannelsens fire måneder. Kvinderne kan dog ved behov anvende infirmerierne, men er ikke forpligtet til det.

SKADEDE VETERANER ØVER SIG I AT SLAPPE AF

Veterancentret undersøger, hvordan kropsterapi kan gavne traumebehandlingen af veteraner med posttraumatisk stress-reaktion.

TEKST OG FOTO: KRISTINA SCHÖNNEMANN JENSEN / VETC

FORSKNING

Der er fare på færde. Automatreaktioner i kroppen går i gang. Adrenalin-niveauet kører op. Åndedrættet bliver hurtigere og mere overfladisk. Musklerne spænder op og gør sig klar til at reagere på, hvad der måtte komme.

Det er nogle af de fysiske reaktioner, som er hensigtsmæssige, når vores liv er truet. Men i tilfældet med PTSD-ramte (posttraumatisk stress-reaktion) veteraner sker det i nogle tilfælde, at kroppen indstiller sig til konstant at være i alarmberedskab, selv om omgivelserne ikke umiddelbart inviterer til det. Derfor undersøger Veterancentret i øjeblikket, hvad kropsterapi kan gøre for veteraner, der er begyndt i psykologisk behandling. Det fortæller Ditte Larsen, der er en af de to ansatte fysioterapeuter, som kører pilotprojektet.

”At kroppen og sindet er forbundet så tæt, giver mening for os mennesker, men hos denne her målgruppe er det bare så tydeligt, netop fordi mange af deres symptomer er så fysiske: uro, anspændthed, åndedrætsbesvær og smerter,” siger Ditte Larsen og fortsætter:

”Derfor giver det virkelig meget mening at øve sig i at mærke hele sin krop og kunne berolige den – dels for at kunne holde ud at være i sig selv, men også for at kunne være sammen med andre.”

Ikke ulig kampsport

Kropsterapien foregår én til én, hvor fysioterapeuten guider veteranen gennem de forskellige øvelser i en time. Metoden, der anvendes, hedder Basic Body Awareness Therapy og er en blanding af bevægelse, meditation, tai chi og massage, hvor der især er opmærksomhed på bevægelse, balance, vejtrækning og nærvær.

Op det ligger ikke helt fjernt fra de veteraner, som indtil nu har fået et forløb med kropsterapi.

”Mange har arbejdet med åndedrættsteknikker tidligere, og så er der også mange, der har ret stor respekt for meditation, kampsport og yoga, og Basic Body Awareness Therapy kan godt minde lidt om det.”

Første forskningsprojekt

Pilotprojektet begyndte så småt i 2018, og på nuværende tidspunkt har omkring 20 veteraner været i hænderne på de to fysioterapeuter. Det er første gang, at effekten af Basic Body Awareness Therapy måles på veteraner, men metoden er faktisk allerede i brug flere steder i Danmark. Blandt andet på PTSD-klinikken i Aarhus og Afdeling for Traume- og Torturofre i Odense og Vejle, og derfor vil Veterancentret gerne forsøge at skabe noget videnskabelig forskning på området.

”De sidste år har der i Veterancentret været fokus på, hvordan behandlingen i endnu højere grad kan tilpasses ud fra den enkeltes behov. Vi ved, at PTSD kan komme til udtryk på mange forskellige måder. Derfor er vi interesserede i at undersøge, om der er bevis for, at denne gruppe af veteraner oplever færre kropslige følgevirkninger af PTSD og får større kropsbevidsthed, når den psykologiske behandling suppleres med kropsterapi,” siger Ditte Larsen.

Projektet med kropsterapi gennemføres frem til juni 2020. ■

Fysioterapeut Ditte Larsen med testperson.

FAKTA

Kropsterapi ved Veterancentret

Kropsterapi tilbydes på Svanemøllens Kaserne i København og på Ryes Kaserne i Fredericia. Veteraner skal henvises til forløbet via deres psykolog, hvor kropsterapien vil foregå sideløbende med den psykologiske traumebehandling. Et forløb består af 12 ganges terapi à cirka 60 minutters varighed.

Om undersøgelsen

Forskningsprojektet med Basic Body Awareness Therapy er et kvantitativt interventionsstudie, der måler og sammenligner før og efter behandling. Studiet består af en række spørgeskemaer, hvor veteranen rapporterer sine fysiske symptomer, symptomer på psykiske lidelser og oplevelse af sin krop. Dertil bliver veteranens bevægelser undersøgt og inddelt i scores af fysioterapeuten. Dertil udføres et interview om, hvordan veteranerne har oplevet bevægelsestesten. Herudover er der et samarbejde med Fysioterapeutskolen om tre bachelorprojekter, der kvalitativt undersøger veteranernes oplevelser med behandlingen.

ET MENTALT PLASTER

Johan Astrup har lært at være mere bevidst om kroppens signaler og kunne vende dårlige dage til det bedre.

AF KRISTINA SCHÖNNEMANN JENSEN / VETC

VETERAN

En af de veteraner, der har været igennem et forløb med kropsterapi i Veteracentret, er Johan Astrup. Han har en svær posttraumatisk stressreaktion (PTSD) efter sine tre udsendelser som infanterist. Han havde dårlig ryg, allerede dengang han var i tjeneste, men i dag er smerterne massive.

”Jeg stresser min krop så meget, at jeg spænder op i kæber, skulder og ryg, og jeg går og skærer tænder,” siger Johan Astrup.

Faktisk har han mistet fem tænder, fordi han skærer tænder. Han har også et indeklemningssyndrom i skulderen, der er en betændelsestilstand, og undervejs i forløbet med kropsterapi har han sammen med fysioterapeuten opdaget en for ham ukendt betændelsestilstand i højre underarm.

”Hun (fysioterapeuten, *red.*) har hjulpet mig meget til at prøve at give slip på spændingerne, og det har været godt,” siger Johan Astrup, der også genfandt mere af sin kropsfornemmelse.

I de 12 sessioner lavede han og fysioterapeuten nogle bløde bevægelser, der var en blanding af yoga og tai chi. Øvelserne blev hele tiden tilpasset.

”Jeg følte, at jeg havde medbestemmelse til, hvad der på dagen kunne være godt for mig, og jeg følte, hun fulgte med i, hvordan mit bevægelsesmønster udviklede sig fra første gang, hvor det måske var lidt kluntet, og til sidste gang hvor der var bedre bevægelse.”

Ro til sjælen

En ting var det rent kropslige, en anden var den psykologiske effekt.

”Nogle dage var hovedet fyldt med krig og dødsfald, men pludselig kunne vi finde en følelse af, at der var lidt fred i mit hoved gennem yoga og meditation,” siger Johan Astrup.

Han anser kropsterapien for at være et mentalt plaster, om end han til tider synes, at hans mentale sår styrtbløder. Han har selv forsøgt at bruge teknikkerne efterfølgende og opsøge yogatræning, men han kan ikke rigtig komme uden om sit høje alarmberedskab.

”Et af mine problemer er at være ude blandt andre. Det trigger min PTSD, og det er svært at holde fokus og ro, når man bare sidder og leder efter flugtveje.” ■

NY FORSKNING OM KROPSTERAPI MOD PTSD FÅR BEVILLINGER

Et tværgående studie med i alt 40 veteraner er gået i gang her i januar.

Projektet har netop modtaget knap 1,2 millioner kroner fra finanslovens særlige puljemidler gennem Styrelsen for Patientsikkerhed.

AF MARTIN FINNEDAL

PULJEMIDLER

Større kropsbevidsthed, bedre selv-værd og ikke mindst længere re-sponstid, når det hele er ved at koge over.

Det er nogle af resultaterne af et studie udført af det private behandlingssted ManuVision i 2015. I alt 15 veteraner med PTSD (posttraumatisk stressreaktion) var igennem enten 4, 8 eller 12 behandlinger, og der var positive resultater at spore hos især de to sidstnævnte grupper.

Dette pilotprojekt, som ManuVision selv finansierede, blev startskuddet til en ny og større effektundersøgelse, der gennemføres som et samarbejde mellem Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, Patientforeningen Danmark, behandlingsstedet ManuVision, og Militærpsykiatrisk Ambulatorium, Region Hovedstaden. Veterancenteret har desuden været sparringspartner i forhold til udformning af spørgeskemaer med mere.

Projektet har et samlet budget på cirka 2,7 millioner kroner, og samtlige bevillinger er nu på plads.

Projektet er takket være tidligere bevillinger fra Sundhedsstyrelsen og Soldaterlegatet allerede gået i gang. Det fortæller projektleder Nanna Ahlmark fra Statens Institut for Folkesundhed.

”Vi satsede lidt på at opnå de resterende midler, så vi er selvfølgelig lykkelige over, at hele projektet nu er finansieret. Og det er vigtigt, for der er ikke lavet meget forskning på effekten af kropsterapi i forhold til PTSD. Meget af forskningen på området går på medicinsk behandling og psykoterapi. Men vi ved fra nogle internationale studier og fra ManuVisions pilotprojekt, at der er muligheder i en mere kropsorienteret tilgang, som er værd at afprøve,” siger Nanna Ahlmark.

Kropsbehandlingen indebærer at arbejde direkte på kroppen med fysisk pulsering, tryk, ledfrigørelse og massageteknikker for herved at løsne op for fysiske og psykiske spændinger. Desuden indgår samtale med behandleren og arbejde med åndedrættet.

Ifølge ManuVision arbejder behandleren direkte med at løsne åndedrætsmuskulaturen, da åndedrættet er direkte forbundet med evnen til at udtrykke og slippe følelser, som er svært for PTSD-ramte. Det låste åndedræt er med til at forstærke symptomerne og omvendt, og bliver derved en ond spiral, som er vigtig at vende.

I alt 40 veteraner skal deltage i undersøgelsen. Halvdelen vil gennemgå behandling ved ManuVision, mens resten fortsætter den behandling, de allerede er i gang med, eller som man normalt tilbydes. Militærpsykiatrisk ambulatorium i Region Hovedstaden står for at afholde de indledende møder med veteranerne.

Resultaterne ventes offentliggjort i løbet af 2020.

Ovenstående projekt laves uafhængigt af kropsterapi-projektet på Veteracentret. ■

FAKTA

Forskningsprojektet, ”Kropsterapi for Veteraner med PTSD”, består af to delstudier med dertilhørende forskningsspørgsmål:

1.

En kvalitativ undersøgelse baseret på dybdegående interviews og deltagerobservationer af behandlingsforløbet samt deltagernes oplevede udbytte heraf, herunder:

a. Hvordan udføres behandlingen, hvordan oplever og responderer deltagerne på behandlingen, og hvordan er interaktionen mellem deltager og behandler?

b. På hvilke måder oplever veteranerne, at behandlingen forandrer dem, for eksempel i forhold til krop, følelser, sociale relationer, hverdagsliv, livskvalitet og håndtering af PTSD-symptomer?

2.

En kvantitativ undersøgelse baseret på spørgeskemaer af interventionens effekter, herunder:

a. Kan interventionen nedbringe PTSD-symptomer? (primære effektmål). Kan interventionen øge livskvalitet, funktionsniveau og kropsbevidsthed samt nedbringe depressionssymptomer? (sekundære effektmål).

b. Hvilken betydning har antallet og varigheden af behandlingerne for effekten af interventionen?

5.000 KILOMETER PÅ MENTALE KRÆFTER

Når fysikken slipper op, er det de mentale kræfter, der får én i mål. Det lærte veteran og soldat Lasse Wulff Hansen på den hårde måde, da han sammen med radiovært Mads Vangsø roede 5.000 kilometer over Atlanten.

TALISKER WHISKY ATLANTIC CHALLENGE

Talisker Whisky Atlantic Challenge

Rokonkurrencen begynder på La Gomera på De Kanariske Øer og slutter på Antigua i Caribien. Turen er 5.000 kilometer tværs over Atlanten. En roer forbrænder typisk omkring 8.000 kalorier i døgnet og taber typisk 20 procent af sin kropsvægt på hele turen.

FUN FACT:

Lasse Wulff Hansens tatovering

På hjertesiden af brystet står der "per aspera ad astra" der på latin betyder: Gennem vanskeligheder når man til stjernerne (Kilde: Gyldendal).

AF KAREN DAHLIN / VETC / FOTO: PRIVAT

SEJLADS

"Ja, selvfølgelig vil jeg da gerne ro med dig over Atlanten."

Det var den første reaktion fra soldat og veteran Lasse Wulff Hansen, da radiovært Mads Vangsø spurgte ham, om han ville være med i verdens hårdeste rokonkurrence, hvor de to sammen skulle tilbagelægge 5.000 kilometer tværs over Atlanten.

"Jeg kan godt lide at give mig i kast med det umulige, og så har jeg nok også ledt efter et nyt kick efter min udsendelse til Afghanistan. Jeg har ikke et behov for at sætte mig selv i situationer, hvor jeg kan dø, men jeg opsøger spænding," siger Lasse Wulff Hansen.

Mads Vangsø havde allerede erfaringer med ekstremsport fra blandt andet et 250 kilometer langt løb gennem Saharas ørken. Sådanne erfaringer har Lasse Wulff Hansen ikke. Han har været udsendt til Kosovo, Afghanistan og Irak og kæmpet i Helmands

ubarmhjertige Green Zone, hvor modstanderen gemmer sig i majsen, og hvor jorden er forgiftet af Talebans nedgravede miner.

"Jeg talte med Mads om, hvorvidt jeg overhovedet kunne bringe noget til truget, men det kunne jeg. Der er ingen tvivl om, at mine udsendelser har styrket mig til også at kunne klare sådan en udfordring."

Ingen skyder på mig her

Særligt udsendelsen til Afghanistan har hjemsøgt Lasse Wulff Hansen, men også styrket ham, for her lærte han, at situationer er relative. Han havde prøvet det, der ultimativt kunne betyde døden for ham.

"Jeg kunne fortælle mig selv, at jeg havde prøvet det, der var værre, for her er der i det mindste ingen, der skyder efter mig. Det var vigtigere end den ekstreme fysiske udfordring, jeg var udsat for i robåden," siger Lasse Wulff Hansen.

De to roere vidste, at de første 900 sømil var hårdt og slidsomt arbejde, men at de så

ville ramme Passaten og få vinden i ryggen som en god hjælper over Atlanten. Gang på gang havde roerne opkald til meteorologerne, som lovede dem god vind om et par dage eller om en uge eller om snart. De skulle blot vente og være tålmodige. Men vinden kom aldrig.

"Det var som en stor våd klud i hovedet og en stor skuffelse, men vi var nødt til at acceptere tingenes tilstand. Med den erkendelse er det lettere at agere i situationen."

Med til at håndtere skuffelsen hører også den soldatererfaring, at planer er gode at lægge, men at de altid falder i det første møde med fjenden.

"Atlanten er ikke et lille rum, hvor du kan kontrollere tingene. Du kan ikke regne havet ud, og du kan ikke forudsige det. Da vi satte os i båden, vidste jeg godt, at det ikke ville blive en nem tur. Det var ligesom, da jeg satte mig på flyet på vej til mission, så var det pludselig ikke så god

en idé, som det havde været for to måneder siden," siger Lasse Wulff Hansen.

Tal om tingene

Den fysiske udfordring, kampen om at få lavet havvand om til de otte liter drikkevand, de hver især skulle indtage om dagen, og lidt for mange fryseretter frem for hurtige kalorier som slik og chokolade var en del af den daglige kamp. En kamp, som veteranen og radioværten tacklede forskelligt.

"Jeg har lært at lukke lort ud under mine udsendelser i modsætning til Mads, der holder det for sig selv. Jeg kunne næsten se tandhjulene køre inde i hovedet på ham. Men det hjælper at sige, at 'jeg hader den her robåd'", for så kom vi til at grine, fordi vi godt kunne se det groteske i situationen," siger Lasse Wulff Hansen.

Det var første gang, at Mads Vangsø havde været uden sin familie i så lang tid i modsætning til Lasse Wulff Hansen, der på forhånd kendte til afsavnet fra sine udsendelser.

”Mads havde på forhånd sagt, at han kun havde behov for at ringe hjem til familien et par gange undervejs, men det kom nu ikke til at holde. Jeg vidste på forhånd, at det ville blive svært.”

Alene med sine tanker

Lasse Wulff Hansen oplevede, at det ikke at være omgivet af mennesker, der kunne aflade hans tanker og hjælpe ham med at finde hoved og hale i sine følelser, fik gamle sider af hans udsendelser frem.

”Det er jo menneskene omkring en, som holder en stabil, og de er ikke derude. Det betyder, at følelser bliver forstærket i ekstrem grad, og at man skal være tryk i sine tanker.”

Det skulle vise sig for Lasse Wulff Hansen som ubearbejdede oplevelser og minder fra særligt udsendelsen til Afghanistan.

”Alle mine tanker og følelser fra udsendelsen var blevet kastet ind i et pulterrum med hængelås for. Men undervejs fik jeg åbnet for pulterrummet. Jeg synes ikke, at man skal

glemme sine udsendelser, for sket er sket. Jeg blev nødt til at acceptere det skete som en del af den, jeg er, og da jeg nåede dertil, så kunne jeg hente en kæmpe styrke i det.”

Tager gerne turen igen

49 dage, to timer og 29 minutter tog det de to roere, før de kunne sætte fødderne på fast grund igen på den caribiske ø Antigua og blive genforenet med deres familier, der ventede dem. For Lasse Wulff Hansen betød det 23 kg mindre kropsvægt og en viden om, at hans udsendelser havde givet ham erfaringer, der fuldt kunne opveje hans medroers erfaring med ekstremsport. Og soldaten og veteranen er på ingen måde afskrækket af turen over Atlanten.

”Det var overvældende at komme i land. Det var både total overload og samtidig afslutningen på 49 dage på havet og halvandet års forberedelse. Men jeg hviler ikke på laurbærrerene, og jeg gør det igen i år og til næste år,” siger Lasse Wulff Hansen. ■

TRÆNINGSTIPPET

BURPEES

Træningstips i denne udgave består af en enkelt øvelse, burpees, der også indgår i Forsvarets Basiskrav.

Øvelsen er en helkropsøvelse, der ud over at træne styrkeudholdenhed og behændighed også har en positiv effekt på konditionen – du vil helt sikkert kunne mærke, at både puls og åndedræt bliver kraftigt aktiveret.

Du kan vælge ét af to følgende programmer alt efter, hvilket der passer dig bedst, eller du kan skifte mellem programmerne, hver gang du træner:

Burpees 1:

Lav tre sæt af så mange burpees, du kan, i ét stræk uden pauser. Hold et minuts pause mellem hvert sæt, og forsøg at forbedre dit samlede antal burpees i de tre sæt, hver gang du træner.

Burpees 2:

Lav ét sæt af så mange burpees som muligt på en fast tid, for eksempel fem minutter, hvor det er tilladt at holde pauser undervejs. Tæl, hvor mange burpees du gennemfører, og forsøg at slå din rekord, hver gang du træner.

Øvelsen kan ses i appen **Træn med Forsvaret** på <https://traenmed.forsvaret.dk/> eller i folderen Forsvarets Basiskrav.

Programmet tager 5-10 minutter, kræver ingen opvarmning eller særligt meget plads og kan udføres 3-5 gange om ugen og kan også udføres efter en løbetur, styrketræning eller cykelturen hjem fra arbejde.

God træning!

KALENDER

2019

Sportsarrangementer i regi af Forsvaret og Dansk Militær Idrætsforbund:

Tid	Aktivitet	Sted og arrangør	Kontakt for tilmelding
30. april 2. maj 2.-3. maj	Mountainbike Landevejscykling Forsvarets Mesterskab i Militær Femkamp	Aalborg, DMIF København, DMIF Slagelse, Gardehusarregimentet	Lasse Kim Galsgaard-Olsen GHR-G-SIKOF@fiin.dk Tlf.: +45 5088 9305 Link: www.run2u.dk
22. maj	Forsvarets Mesterskab i Orienteringsløb	Helicopter Wing Karup Silkeborg	Jørn Svensen HVS-U-NM-04@fiin.dk Tlf.: +45 4174 6768
23.-24. maj	Fægtning	Skrydstrup, DMIF	
7. september	Forsvarets Mesterskab i Adventure Race	Silkeborg, D.A.R.U.	Mikkel Soelberg FSK-CM-MKS02@fiin.dk Tlf.: +45 2523 9005 Link: www.ar-union.dk/ Tilmelding/Index/93

Dansk Militært Idrætsforbund og Dansk Politidrætsforbund har lavet samarbejde, hvor deri løbet af 2019 afholdes fire cykelløbsstævner mellem Forsvaret og politiet. Se mere her: www.dmif.dk og www.politisport.dk

Tid	Aktivitet	Sted	
2. Maj 26. Juni 28. August 18. Sept.	Cykelcup Cykelcup Cykelcup Cykelcup	København + omegn Skive Ballerup Haderslev	Forventet 150-200 deltagere pr. stævne. Køres efter Cup-system. Veteraner fra ”Ride4Rehab projektet” deltager også.

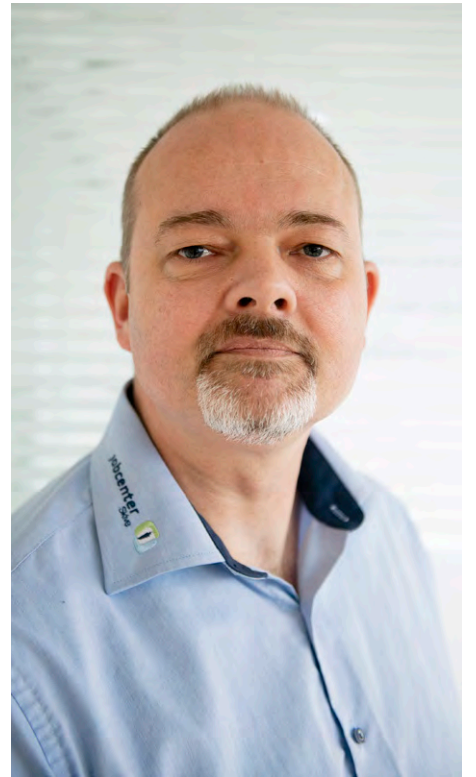
INTERVIEW

"Noget af det bedste ved mit job er alsidigheden, hvor jeg er i kontakt med mange forskellige mennesker i løbet af en dag," siger Jesper Ferslev. Jobcenteret er også et alsidigt sted, hvor medarbejderne ved siden af deres kontorer har lagerhaller, hvor de kan tilbyde de jobsøgende jobtræning.

Uniformen er væk, men disciplinen og sammenholdet bliver

Efter 13 år i uniform som kampvognskører og kontorhjælper er Forsvarets disciplin og korpsånd groet fast i Jesper Ferslev. Det kan han i dag drage nytte af som virksomhedskonsulent hos Jobcenter Skive.

JESPER FERSLEV

Født: 27. februar 1973

Privat:

Bor sammen med sin kone og deres i alt fem børn.

Karriere uden for Forsvaret:

2012 –: Virksomhedskonsulent, Jobcenter Skive.

2011 – 2012: Kontorassistent, Trier Christensen Maskinfabrik A/S.

2011: Kontorassistent, Jobcenter Skive.

2009: Kontorassistent, Køreskolen Midt, Skive Kaserne.

2008: "Blæksprutte", Wiley X Europe LLC.

2007: Vareopretter, Actona Company A/S.

Karriere inden for Forsvaret:

2001 – 2006: Kontorassistent ved JDR. Udsendt til Kosovo.

1995 – 2000: Kampvognskører ved JDR. Udsendt til Bosnien.

1993: Værnepligtig ved Prinsens Livregiment. Udsendt til Bosnien.

Uddannelse:
2006 – 2007: Kontorassistent, Business College Syd.

AF LÆRKE WEENSGAARD / FKO / FOTO: HENRIK KASTENSKOV

ERFARING

"Hvis en tonstung kampvogn skal brage gennem en skov eller en ørken, kræver det, at både de tekniske og menneskelige tandhjul fungerer og bidrager til arbejdet. Et af de menneskelige tandhjul har været 46-årige Jesper Ferslev, der som kampvognskører var med til at få vognen til at rulle. I dag er den militære køredragt fra Jydske Dragonregiment skiftet ud med en nystrøgetskjorte på Jobcenter Skive, hvor han arbejder som virksomhedskonsulent. Selv om der er langt fra en kampvogn til et kontor på jobcenteret, er der måske ikke helt så langt, som man først skulle tro.

"Kampvognen er et stort maskineri, der skal virke, og det er jobcenteret også. Her ser jeg også mig selv som et af tandhjulene, der får 'maskinen' til at køre rundt," siger Jesper Ferslev, der de sidste fem år af sin tid i Forsvaret hoppede ud af kampvognen og ind på en kontorstol, hvor han var kontorassistent ved Jydske Dragonregiment.

Som virksomhedskonsulent på jobcenteret er Jesper Ferslevs primære opgave at hjælpe arbejdssøgende med at få arbejde ved at matche dem med virksomheder, der søger nye medarbejdere til ledige stillinger. Her mener han, at han i høj grad kan bruge det, som han lærte i Forsvaret.

Som soldat skal man være klar til at omstille sig til en anden opgave, lige så snart der kommer en ny befaling. Selv om der ikke er befalinger på jobcenteret, er der mange, som har indflydelse på arbejdsgangen og trækker jobcenteret i forskellige retninger.

"Jobcenteret er om noget et meget forandringsfyldt sted. Vi har politikere, der synes, vi skal i én retning, vi har a-kasser og virksomheder, der synes, vi skal trække i andre retninger, og nogle gange borgere, der måske ikke altid kan lide os. Så vi skal være meget opstillingsparate," siger Jesper Ferslev.

Disciplin og færdiggjorte opgaver

Jesper Ferslev oplever jobcenteret som en arbejdsplads, der ligesom Forsvaret har fasttømrede strukturer og regler, der ikke kan gradbøjes. Her ser han det som en fordel at kunne arbejde med den disciplin, Forsvaret kræver af sine ansatte.

"I Forsvaret var der en generel forståelse for, at hvis vi i enheden skulle virke, så var der nogle opgaver, der skulle løses inden for en deadline. Sådan var det bare. Det betragter jeg stadig som en dyd i dag," siger han.

I løbet af sin tid som soldat har han været udsendt til Kosovo og tre gange til Bosnien.

Særligt under udsendelserne var det tydeligt for Jesper Ferslev, hvor vigtigt det var, at de opgaver, der blev stillet, blev gjort færdige. Når opgaverne blev stillet, blev de fulgt af et "javel" uden yderligere spørgsmål. Selv

At hjælpe sine kollegaer var en del af korpsånden i Forsvaret. Det hænger ved i dag, hvor jeg stadig gør mit ypperste for, at mine kollegaer bliver dygtige.

Jesper Ferslev

om det i nogles øjne kan virke som en dårlig ting, mener han dog, at det også kan være en positiv ting i mange forskellige jobs.

"I alle jobs er der nogle ting, der bare skal laves. Nogle af opgaverne er måske trælse, men som soldat ved man godt, at de er nødt til at blive gjort. Det er da en ting, min chef nyder godt af nu," tilføjer han.

Uniformen lagt på hylden

I 2006 kørte Jesper Ferslev lastbil fra Oksbøl til Finderup. Det er en strækning på mere end 100 kilometer. Gennemsnitshastigheden var fem kilometer i timen.

Da han kom hjem, greb han sin mobil og ringede til en kammerat, der var gået civil. Han ville egentlig blot høre, hvordan landet lå med et job i det civile. Kammeraten viste sig at have en ubesat stilling og tog ham på ordet. Kort tid efter gik Jesper Ferslev civil.

Overgangen fra militæret til det civile arbejdsliv var gnidningsfri, da han blev ansat som kontorassistent i en virksomhed. Det var en stilling, der mindede meget om den, han forlod i Forsvaret. Nu var det bare nogle andre tal, som skulle testes ind.

Selv om Jesper Ferslev er meget glad for de forandringer, som fulgte med at gå civil, værdsætter han sin tid i uniform. Hvis han er til åbent hus på Holstebro Kaserne, kan det dog godt begynde at krible i fingrene.

Det er kammeratskabet blandt soldaterne, som han i dag kan savne. Særligt på kampvognen, men også som kontorhjælper var der en stærk korpsånd, hvor man altid hjalp hinanden.

Hjælp til kollegaer

I dag handler Jesper Ferslevs job som virksomhedskonsulent i bund og grund også om at hjælpe – i dette tilfælde virksomheder og jobsøgende. Han er desuden også opmærksom på at hjælpe sine egne kollegaer.

"At hjælpe sine kollegaer var en del af korpsånden i Forsvaret. Det hænger ved i dag, hvor jeg stadig gør mit ypperste for, at mine kollegaer bliver dygtige. Det er vigtigt, fordi vi er en del af den samme arbejdsplads, der skal fungere," siger han.

Som virksomhedskonsulent er han bevidst om, hvilke kvaliteter jobsøgende har at tilbyde arbejdspladser, og han stiller sin hjælp til rådighed, hvis der er projekter med veteraner, der vil ind på det civile arbejdsmarked. Han mener, at medierne generelt tegner et unuanceret billede af veteraner, da fokus ofte er på, at nogle af dem kommer hjem med PTSD. Men de har også meget brugbare kompetencer med hjem, fortæller Jesper Ferslev.

"Helt generelt mener jeg, at de er en god, stabil arbejdskraft. Der er arbejde til dem derude," siger Jesper Ferslev. ■

EN ANDEN VERDEN

YOUR COUNTRY NEEDS YOU

Ill: Google Public domain

Sådan lyder opfordringen på en af de berømte engelske hverveplakater fra Første Verdenskrig. Gennem tiderne har regeringer, konger og kejsere været opfindsomme for at tiltrække egnede mennesker til de væbnede styrker og lave ordninger, der kunne sikre, at de fik en ordentlig tilværelse i kongens klæder.

Foto: Sune Wadskjær Nielsen

Foto: The National Museum of American History

AZTEKERNE STRÆBTE EFTER AT BLIVE JAGUARKRIGERE

Eksklusiv ret til at bære kostbare smykker og spraglet dragt, drikke alkohol på offentlige steder, sove sammen med elskerinder og spise menneskekød fra ofringer var nogle af de privilegier, som en azteker kunne sikre sig, hvis han blev en del af den eftertragtede jaguarorden. For at blive ridder af jaguarordenen krævedes det, at krigeren udmærkede sig på slagmarken. Nærmere bestemt skulle man gennem sin militære karriere personligt tage fire krigsfanger, hvilket var meget mere prestigefyldt end at dræbe eller såre modstandere. Krigsfangerne var ekstremt værdifulde for aztekerne, fordi de troede på, at

menneskeofringer var den bedste vej til at opretholde et godt forhold til guderne og dermed sikre fremgang og velstand for riget. Under et slag ofrede aztekerne spontant den første krigsfange, de tog, ved at skære brystet op på fangen, og krigeren, der udførte det blodige ritual, holdt hjertet op over sit hoved. Jaguarkrigerne var aztekernes stødtropper, der gik til angreb, når resten af hæren havde bombarderet fjenden med sten, kastespyd og pile. De var udrustet med kastespyd, en kølle med knivskarpe obsidianstykker, skjold og en heldragt lavet af jaguarskind. Aztekernes samfund var hierarkisk opdelt, men det var muligt for en tapper

mand på bunden af samfundet at blive jaguarritter via succes på slagmarken. For yngre soldater, som var under oplæring, var der hårde straffe, hvis de tog forsmag på de privilegier, som jaguarkrigerne havde. Hvis de blev taget i at drikke alkohol – gæret saft fra agavekaktussen – kunne de risikere at blive hængt eller banket ihjel. Samkvem med kvinder var tilladt, men hvis en ung kriger tilbragte natten med en kvinde, og det blev opdaget, fik han en ydmygende offentlig pryglestraf. Jaguarkrigerne havde deres storhedstid 1300-1520, men mødte deres overmænd i de spanske conquistadorer.

GARNISONSKOMPAGNIER VAR ALDERDOMSHJEM FOR SOLDATER

Ordet "garnisonskompagni" lyder som en normal militær enhed, men i slutningen af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet var garnisonskompagnierne en slags alderdomshjem for gamle soldater. Dengang forsøgte Danmark at kopiere den preussiske hær og hverve soldater for en længere årrække. Det betød også, at staten var forpligtet til at brødføde soldaterne, når de blev gamle. Hæren afskedigede nogle soldater med pension, men en alternativ ordning var, at soldaterne stadig kunne gøre tjeneste i garnisonskompagnier. Tanken var, at soldaterne, selv om de ikke var feltduelige, stadig kunne udgøre en slags sikkerhedsbesætning på rigets små fæstninger Korsør, Nyborg, Fladstrand, Hals Skanse, Frederiksort og Helgoland, og samtidig kunne deres familier bo i fæstningerne. Det var dog ikke så ligetil at få det til at fungere i prak-

sis. I 1799 klagede Nyborgs kommandant over, at garnisonskompagniets militære værdi var næsten nul, fordi soldaterne var "svækket dels af strabadser, dels af drikfældighed." Han fortsætter: "Der må ske en forandring, hvis fæstning skal være fæstning, kommando være kommando, og disciplin være disciplin." Kronprins Frederik, der regerede landet, besluttede i 1802 at droppe det preussiske forbillede og indførte værnepligt, men der var stadig mange gamle hvervede soldater at tage sig af, så garnisonskompagnierne fortsatte som en overgangsordning. Et af garnisonskompagnierne blev faktisk involveret i krigshandlinger i december 1813, da en fjendtlig hær under den svenske kronprins' ledelse overskred Danmarks sydgrænse i Holsten. 6.000 svenske belejrede den lille fæstning Frederiksort ved Kielerfjordens munding,

der var bemandet med et garnisonskompagni på 60 mand og 300 regulære tropper. Den eneste opgave, kommandanten turde betroe garnisonskompagniet, var at bevogte et ammunitionsdepot, fordi der også boede en gammel sindssyg major i fæstningen, der kunne finde på at tænde ild til krudtet. Da fæstningen kapitulerede den 19. december, gad svenskerne ikke engang at tage garnisonskompagniet til fange. De fik bare lov at blive boende med deres familier. Som årene gik, svandt garnisonskompagnierne ind, efterhånden som soldaterne afgik ved døden, og de fik ikke tilgang af nye, da hvervning af soldater stort set var afskaffet med værnepligtens indførelse.

REKLAME TIL KVINDER BLEV TIL GRIN

Den amerikanske hær er kendt for nogle af de mest ikoniske og effektive hvervekampagner og annoncer, men der har også været nogle svipsere indimellem som denne annonce for at hverve kvinder fra 1969. På billedet ser det ikke ud til, at generalen er i stand til at holde en professionel distance til den kvindelige soldat, og det bliver ikke bedre, hvis man læser teksten nedenunder. Der står

blandt andet: "Girls who can get Things moving in the office" og "It's a big army, after all. It's full of young men who wants to go places and do things". På trods af den mislykkede annonce lykkedes det reklamebureauet bag den – N. -W. Ayer Advertising – at sælge flere kampagner til den amerikanske hær. Værnepligten skulle afskaffes i begyndelsen af 1970'erne, og derfor var der

hårdt brug for annoncer og reklamer til at hverve de skeptiske unge, særligt da den upopulære vietnamkrig stadig rasede. I den næste store kampagne ramte annoncen målrettet kvinder mere plet. Den viste en afroamerikaner i et kontor-miljø med overskriften "hvornår blev du sidst forfremmet?".